

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

Ilham Aliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

Nº 210 (5930) 14 noyabr 2019-cu il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

İlham Əliyev: "Ölkəmizdə aparılan siyasət xalq tərəfindən dəstəklənir"

6

2020-ci ilin dövlət
büdcəsi haqqında
qanun layihəsi birinci
oxunuşda qəbul edilib

10

"Azərbaycanın
mötəbər təşkilatlarda
yüksek mövqeyə sahib
olması bir reallıqdır"

10

Azərbaycanın Dağlıq
Qarabağ bölgəsinin
azərbaycanlı icması
Sergey Lavrovun fikirləri
ilə bağlı bəyanat yayıb

“Azərbaycan çox etibarlı və önəmlı tranzit ölkəyə çevrililib”

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanovu qəbul edib.

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanovu qəbul edib. AZƏRTAC xəbər verir ki, son illər Azərbaycanın dəmir yollarında görülən işlər və qarşida duran vəzifələrdən danışan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycanda bütün nəqliyyat infrastrukturunu yeniləşir, müasirləşir:

-Son illər dəmir yolu infrastruruna böyük investisiyalar qoyulur. Bu investisiyalar hesabına dəmir yolu infrastrukturunu böyük dərəcədə inkişaf etmişdir. Təsadüfi deyil ki, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun son hesabatında dəmir yollarının səviyyəsinə və keyfiyyətinə görə Azərbaycan dünya miqyasında 34-cü yerdədir. Bu, kifayət qədər yüksək göstəricidir, son illərdə aparılan işlərin təzahürüdür. Onu da əlavə etməliyəm ki, nəqliyyat infrastrukturunun səviyyəsinə görə biz dünyada 31-ci yerəyik. Yeni, Azərbaycanda bütün nəqliyyat infrastrukturunu yeniləşir, müasirləşir, keçən il yəni dəniz ticarət limanı, 2017-ci ilde Bakı-Tbilisi-Qars tarixi dəmir yolu istifadəyə verilib, daxili dəmir yolları müasirləşir. Bir sözə, Davos hesabatında bizim yüksək yərə malik olmayımız reallığı eks etdirir. Ancaq bununla paralel olaraq biz gələcəkdə bu sahəyə daha böyük diqqət göstərməliyik. Çünkü ölkəmizin uğurlu inkişafı, o cümlədən nəqliyyat infrastrukturundan asılıdır.

Bu gün Azərbaycan etibarlı tranzit ölkə kimi öz xidmətlərini göstərir. Ümumi rəyə görə, - bu, beynəlxalq təşkilatların hesabatında da eks olunur, - Azərbaycan çox etibarlı ve önəmlı tranzit ölkəyə çevrilibdir. Mən dəfələrlə demişəm ki, hər bir ölkənin öz tranzit potensialını inkişaf etdirmək üçün, ilk növbədə, qonşu ölkələrlə yaxşı münasibətləri olmalıdır və bu gün bu, reallıqdır. Təkəcə son bir-iki ay ərzində mənim dörd qonşu ölkənin rəhbərləri - Rusiya Prezidenti, Türkiye Prezidenti, İran Prezidenti və Gürcüstanın Baş Naziri ilə görüşlərim olubdur. Bu görüşlərdə, o cümlədən bizim nəqliyyat sahəsində əməkdaşlığı da kifayət qədər böyük vaxt ayrılmışdır. Bir sözə, bizim tranzit potensialımız gələcəkdə qeyri-neft sektorunun inkişafına daha da böyük dərəcədə xidmət göstəracak. Bu gün de qeyri-neft sektorunun ümumi daxili məhsuldarlığı payının çoxaldılması istiqamətdə nəqliyyat sektorunu-

nun rolu artmaqdadır. Biz hazırda Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu imkanlarından daha geniş miqyasda istifadə edirik, keçən il təqribən 300 min tona yaxın yük daşınmışdır. Önəmlı məsələ ondan ibarətdir ki, biz artıq tekçə Asiya ölkələrindən gelən yüklərle kifayətlənmirik, eyni zamanda, Avropa məkanında da fəal əməkdaşlıq edirik və bəzi Avropa ölkələrinin bu yoldan istifadə etməsi artıq reallığa əvvəlib. Biz artıq Çindən konteyner qatarları qəbul etməye başlamışq. Çin-Qazaxıstan-Azərbaycan-Avropa dəhlizi fəaliyyət göstərir. Eyni zamanda, son müdafiə ərzində Əfqanistan-Türkmənistan-Azərbaycan-Avropa istiqamətine yüklər daşınır. Biz Lapis-Lazuli dəmir yolu ilə Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yoluunu birləşdirə bilmişik. Bu da böyük imkanlar yaradır. Mənim Orta Asiya respublikalarının prezidentləri ilə keçirdiyim görüşlər əsasında dəmir yolu daşınmaları haqqında kifayət qədər geniş fikir mübadiləsi aparılmışdır. Hazırda Özbəkistan və Tacikistanla bizim dəhlizimizdən istifadə imkanlarını müzakirə edirik və əminəm ki, bu istiqamətdə de uğurlar əldə olunacaq.

Yəni, onu demək istəyirəm ki, vaxtilə Azərbaycanın təşəbbüsü ilə başlanan və bizim böyük maliyyə dəstəyimizlə reallaşan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu çox müümətliyət daşıyır. Mən əvvəller də, biz dəmir yoluun təməlini qoyanda da bunu demişəm ki, bu layihə dönyanın nəqliyyat xəri-

təsini yenidən tərtib edir və bu laiyihə açıq dənizə çıxışı olmayan Azərbaycanı beynəlxalq nəqliyyat mərkəzine çevirəcəkdir. Eyni zamanda, biz Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinə de çox böyük diqqət yetirmişik. Azərbaycan ərazisində bütün işlər yekunlaşdır, o cümlədən İran sərhədine qədər uzanan dəmir yoluun tikintisi de artıq 2 ildir ki, tamamlanıb. O cümlədən dəmir yolu körpüsü tikilib və hazırla Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi işləyir. 2018-ci ildə bu dəhlizlə daşınan yüklərin həcmi 8 dəfə, bu ilin 9 ayında dəha 70 faiz artmışdır. Yəni, böyük potensial var və eyni zamanda, Şimal-Qərb nəqliyyat dəhlizi işləyir. Rusiyadan, həmçinin İrandan gələn yüklər Qərb istiqamətinə Azərbaycan ərazisindən daşınır. Şimal-Cənub və Şərqi-Qərb nəqliyyat dəhlizlərinin iştirakçıları bir çox ölkələrdir. Ancaq onların arasında yeganə ölkə Azərbaycandır ki, hər iki layihədə iştirak edir və hər iki layihənin reallaşmasına öz dəyərlər töhfəsini vermişdir. Bu, bize gələcəkde həm siyasi, həm iqtisadi dividendlər gətirəcək, artıq gətirir. Dəmir yolu nəqliyyatı sahəsindəki əməkdaşlıq ölkələri bir-birinə dəha da yaxın edir, təhlükəsizliyi möhkəmləndirir, bölgədə vəziyyəti dəha da müsbət istiqamətdə inkişaf etdirir və hər bir ölkəyə böyük iqtisadi dividendlər gətirir.

Eyni zamanda, mənim göstərişimlə ölkədaxili dəmir yollarının təkintisi və modernləşdirilməsi istiqamətdə addımlar atılır, o cü-

lədən Bakı şəhərtrafi yolu tikintisi gedir. Bu, Bakı qəsəbələrini şəhərin mərkəzi ilə bağlayan yollardır. Eyni zamanda, bizim turizm mərkəzlərindən biri olan Qəbələ şəhərinə dəmir yoluun çəkilişi layihəsi davam etdirilir. Sovet vaxtında Qəbələyə dəmir yolu çəkiləməmişdir, buna ehtiyac yox idi, ancaq hazırda buna böyük ehtiyac var. Mən bu təşəbbüsü irəli sürəndə bəziləri fikirləşirdilər ki, buna ehtiyac yoxdur. Halbuki bu yaxınlarda Qəbələdə olarkən mənə məlumat verildi ki, bu ilin 9 ayında Qəbələyə 150 min turist gəlmişdir. Ancaq səhəbət otellərdə yerləşən turistlərden gedir. Əgər fərdi qaydada evlərdə kirayədə qalan turistləri nəzərə alsaq, bu, əlavə 150 min olacaq. Yəni, 9 ayda Qəbələyə 300 min turist galib. Qəbələyə bir yol var - Şamaxı-Qəbələ yolu. O yol da artıq mənim göstərişimlə yenidən qurulacaq. Əlbette ki, bu yol artan turizm trafikini götürə biləməyəcək. Ona görə Ləkidən Qəbələyə dəmir yoluun çəkilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Eyni zamanda, baxmayaraq ki, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi işləyir, ancaq Bakı-Yalama və Ələt-Astara dəmir yollarının vəziyyəti bizi qane edə bilməz. Çünkü vaxtilə orada təmir işləri aparılmışdır. Yollar tamamilə yenidən qurulmalıdır ki, qatarların sürəti artsın. Hazırda qatarlar saatda təqribən 40, maksimum 50 kilometr sürətlə gedir. Bu, böyük yükləri daşımaga və sərnişinlərə keyfiyyətli xidmət göstərməyə imkan-

vermir. Ona görə bizim məqsədimiz həm Şərqi-Qərb, həm də Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərinin dəmir yolu hissəsinin modernləşdirilməsidir. Elə etməliyik ki, qatarlar saatda minimum 140 kilometr sürətlə hərəket edə bilsin. Artıq Bakı-Yalama və Ələt-Astara dəmir yollarının modernləşdirilməsi prosesi başlanılmışdır.

Ona görə mən siz etməliyim ki, görülmüş işlərlə bağlı məlumat verəsiniz. Bu ilin sonuna qədər hansı işlər görüləcək və ən əsası, gələn il biz hansı işləri görməliyik? Çünkü gələn ilin investisiya programında dəmir yollarının təkintisi nəzərə alınmalıdır. Məruzə edin.

“Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Cavid Qurbanov:

-Təşəkkür edirəm, möhtərem cənab Prezident. Əlbette ki, bu işlərin əvəzi yoxdur. Ölkəmizdə 15 min kilometrdən çox yol çəkilər, kölpülər, aeroportlar tikilib, o cümlədən Azərbaycanın dəmir yollarında bir növ inqilab olub, yenilik edilib. Bunların hamısı Sizin dəstətiniz və xüsusi qayğıınız hesabına.

İcazənləz, əvvəlcə Bakı dairəvi dəmir yolu barədə məlumat veririm. Əvvəller “električka” adı ilə mövcud olmuş bu yol uzun illərdir ki, işləmirdi. Son 25 ildə sadəcə 5-10 elektrik qatarı var idi ki, onlar da 40 ildən çox idi işləyirdi və istismar müddəti çoxdan bitmişdi.

Ardı Səh. 3

“Azərbaycan çox etibarlı və önəmli tranzit ölkəyə çevrilib”

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Dəmir Yolları” Qapalı Səhmdar Cəmiyyətinin sədrini qəbul edib

Əvvəli-Səh-2

Sizin göstərişinizlə biz bu yolun yenidən tikintisində başlamışmışq. Yan yolları ilə birlikdə bu yolun ümumi uzunluğu 200 kilometrə yaxındır. Uzun illər ərzində yol yatağı sıradan çıxmışdır. Sizin göstərişinizlə bütün yol kəsişmələrini eyni səviyyələrlə dən müxtəlif səviyyələrlə keçirdik, insanların rahatlığı üçün. Bunu bir növ Abşeron dairəvi dəmir yolu adlandırmış olar. Çünkü bu dəmir yolu Xirdalan şəhəri də daxil olmaqla, bütün Abşeronu birləşdirir. Burada dəmir yolu üzrə işlərin 80 faizi, elektrik, rabitə və işarəverme işlərinin isə 70 faizi yerine yetirilib, 11 yeni, modern stansiya tikilib. Yol üzərində 18 piyada və 6 avtomobil keçidi inşa olunub. Bütün yolboyu cırkab və tullantı sularını yığışdırımişq.

Birinci hissə, Abşeron dairesini - yəni, Bakıdan çıxaraq Biləcəri, Xirdalan, Sumqayıt, oradan isə Novxanı, Fatmayı, Məhəmmədi, Zabrat-1, Zabrat-2, Zabrat-3, Sabunçu, Bakıxanov, “Koroğlu” və nəhayət, Bakının birləşdirirən yol ilin axırınadək tamamlanır.

Prezident İlham Əliyev: İlin axırına tamamlanır, çox yaxşı.

Cavid Qurbanov: İndi Bakı-Sumqayıt dəmir yolu ilə hər gün 12 min sərnişin daşınır. Hesab edirik ki, daire tamamlananda təqribən 25-30 min sərnişin daşınmaq imkanımız olacaq.

Prezident İlham Əliyev: Bu, da ha rahat nəqliyyat növüdür. Eyni zamanda, vətəndaşlar daha da qisa müddət ərzində mənzil başına, iş başına çata biləcəklər. Çünkü indi

avtomobil yollarında kifayət qədər tixaclar var. Düzdür, bir çox yollar salınıb, yeni köpülər, yeni yol qoşaqları tikilib, amma yənə də pik saatlarda tixaclar var. Ona görə bu yol həm insanlara rahatlıq verəcək, həm de avtomobil yolunun yükünü azaldacaq. Ona görə ilin sonuna qədər nəzərdə tutulan bütün layihələr başa çatmalıdır və gələn il də bu işlər davam etdiriləcək.

Bakı-Sumqayıt dəmir yolunun fealiyyəti, onun əhəmiyyəti haqqında nə deyə bilərsiniz? Ümumiyyətlə, bu yol ilə nə qədər sərnişin daşınır?

Cavid Qurbanov: Artıq bu yol ilə hər gün 12 min sərnişin daşınır.

Prezident İlham Əliyev: 12 min?

Cavid Qurbanov: Bəli, 12 min. Amma bu açılandan sonra həm bu tərəfdən Sumqayıta gedən, həm də əks tərəfdən gedən o yollar birləşəndə, avtobusların gediş-gelişi də tənzimlənəndə gündə təqribən 25-30 min sərnişin daşınacaq. Bu da yəqin ki, ən azı 300-500 avtobusun işini azaldacaq. Həm ekoloji cəhətdən təmizdir, həm çox yüksək səviyyəli və sürətli qatarlardır, içərisində bütün rahatlığı var, həm də vaxt təqribən iki-üç dəfə azalıb.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, mən getmişəm o yolu, çox rahatdır.

Cavid Qurbanov: Sürəti də 140-a artırmak istəyirik.

Prezident İlham Əliyev: Müasir “Stadler” vəqonları da alınıb, onlar da işləyir.

Cavid Qurbanov: Bəli, hamısı işləyir.

Prezident İlham Əliyev: Bakı-Gence dəmir yolu necə işləyir indi?

Gəncədə son dəfə olarkən gəncəli-lər söz vermişdim ki, bu yol işləyəcək, artıq bu, fealiyyətdədir. Bizim planımız var ki, Gəncədən Gürcüstan sərhədine qədər də həmin o vəqonlar işləsin və sərhəd rayonlarında yaşayan vətəndaşlar da bundan faydalansınlar.

Cavid Qurbanov: Hazırda hər gün bir qatar gedir, bir qatar gelir.

Prezident İlham Əliyev: Neçə saatda gedir?

Cavid Qurbanov: Dörd saatda gedir, cənab Prezident. Amma bu, bizi qane etmir. Yolumuzun infastrukturunu imkan verir ki, bu sürəti biz Siz söylədiyin kimi, 140-a qaldıraq. Bu da o deməkdir ki, biz 3 saatda Gence şəhərinə çata bilərik.

Prezident İlham Əliyev: Üç saatda?

Cavid Qurbanov: Bəli.

Prezident İlham Əliyev: Çox gözəl.

Cavid Qurbanov: Sizin tapşırığınızdan sonra biz yenidən bu məsələ ilə məşğul olmuşuq. Bu gün Gənce şəhərində Ağstafa şəhərinə qədər olan yolda işləri tam bitirmişik. Orada 112-yə yaxın yolötürçüsü var idi, onların da 67-sini artıq təmamlamışq. Fikrimiz odur ki, Ağstafaya gedиш-geliş təqribən dörd saat yarıma olsun. Gəncəyə ən gec i üç saat yarıma çatsın. Beləliklə, sərnişinlərin məmənunuğu, rahatlığı Sizin göstərişinizdə tam təmin olunacaq.

Prezident İlham Əliyev: Vətəndaşlar indi dəmir yolu ilə getməyi seçəcəklər, çünkü həm rahatdır, təhlükəsizdir, həm də məsafə və vaxt baxımından daha da əlverişlidir.

Malkom Honlayn: Vaxşı. Bəs, Əlet-Astara dəmir yolunda hansı işlər görülür?

Cavid Qurbanov: Əlet-Astara yolu ilə bağlı Siz o vaxt göstəriş vermişiniz ki, Lənkəran şəhərinin gözəlliğini, dənizə yaxınlığını, dənizi qorumaq üçün, ekologiyası üçün həmin yol kənardan aparılsın. Bu gün biz o yolla məşğuluq. Bütün laiyəhəndirmə işləri görülüb. Siz dediyezin kimi, Astara-Astara yolunun 17 kilometrlik hissəsi artıq tikilib. Həm köpü inşa olunub, həm də o tərəfdə bizim böyük terminal tikilib. Terminal bu gün işləyir. İlin axırınadək orada daha 7-8 yol tikəcəyk. Avtomobil yolları da tikiləndən sonra orada bir dənə avtomobil terminalı tikmək lazımlı gələcək. Yəqin ki, bizim oradakı ərazimizdə tikiləcək. Dəmir yolu ilə daşımalarla artım var, bu gün maraq çoxdur.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, biz bu yolu mütləq yenidən qurmazıq. Birincisi, mövcud yol artan yüksəklikləri öz üzərinə götürə bilməz. Bu, faktdır və süret də çox aşağıdır. Yol düz dəniz qıraqı ilə gedir, həm təhlükəlidir, həm də ki, vaxt baxımından səmərəli deyil. Digər tərəfdən, Lənkəran indi böyük turizm potensialına malik olan bir rayondur. Son illərdə orada oteller, istirahət zonası tikilib. Biz Bakı-Lənkəran avtomobil yolunu yenidən qurmuşuq. Demək olar ki, heç bir şəhərə girməyən və məsafə baxımından təqribən 60-70 kilometr daha qısa yoldur. Ona görə vətəndaşlar tam rahatlıqla gedirlər. Odur ki, o dəmir yolunu sahildən başqa istiqamətə keçirmək, əlbəttə ki, böyük əhəmiyyət daşıyır. Beləliklə, Lənkəranın sahil zonası da turizm üçün açıq olacaq, iş adamları, investorlar gələcək, orada oteller tikəcək. Çünkü orada çox gözəl sahil zonası vardır və biz bundan istifadə etməliyik.

Bir də ki, mənim tapşırıqlımlaindi Bakı-Yalama yolunda işlər gedir. Biz bu yolu da inşasını süreləndirməliyik, ilk növbədə, Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizini üçün. Həmçinin bizim digər kurort zonası olan Qusar rayonuna da dəmir yolu çəkilməlidir. Hansı ki, sovet vaxtında da heç çəkiləmişdi. İndi mən göstəriş vermişəm ki, bu işlər də öz həllini təpsin. Bu istiqamətdə hansı işləri görmüşünüz?

Cavid Qurbanov: Cənab Prezident, Biləcəri-Yalama istiqamətində yolu uzunluğu 348 kilometrdir. Artıq bündə müəyyənmişib, Dünya Bankı, Fransa İnkışaf Agentliyi tərəfindən. Maliyyə Nazirliyi, İqtisadiyyat Nazirliyi ilə birgə işləmişik. Artıq kredit yekunlaşdır. Biz o yolu tikintisində yəqin ki, dekabr ayında, yaxud da yanvar ayında başlayacaq. Bu, yolu bir hissəsi üçündür. Qalan hissəsi Sizin tapşırığınızla bündən ayrılib. Artıq orada 5 yeni yarımstansiya tikilib, çox böyükdir. Elektrik, rabitə xətləri ilə bağlı işləri görmüşük, fiberoptik kabelləri də çəkirik. Tikinti işlərinə gələn il başlasa, təqribən iki il davam edəcək.

Prezident İlham Əliyev: Bəli, o yola da çox böyük diqqət göstərilməlidir. Beləliklə, biz Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin səmərəsini böyük dərəcədə artıracaqıq.

“Azərbaycan artıq çox fəal dialoq məkanına çevrilib”

Prezident İlham Əliyev Əsas Amerika Yəhudi Təşkilatlarının Prezidentləri Konfransının icraçı sədr müavinini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 13-də Əsas Amerika Yəhudi Təşkilatlarının Prezidentləri Konfransının icraçı sədr müavinini Mal-

kolm Honlayni qəbul edib. AZƏRTAC xəber verir ki, qonağı salamlayan Prezident İlham Əliyev dedi:

-Xoş gəlmisiniz.

Malkom Honlayn:

-Sizi görməyə şadam.

Prezident İlham Əliyev: Gəldiyinizə görə təşkkür edirəm. Mən sizin Sammitdə iştirakınızı yüksək qiymətləndirirəm.

Malkom Honlayn: Bu qədər fikir ayrılığı, bu qədər gərginliyin şahidi olduğumuz bir zamanda Sizin vaxt ayıraq insanları bir araya getirmək üçün təşəbbüs göstərəyiniz bir faktdır. Düşünürəm ki, bizim üzərinə düşən məsuliyyət də burada olub. Sizə dəstək nümayiş etdirmək və bunu qiymətləndirməkdir.

Prezident İlham Əliyev: Təşkkür edirəm. Eyni zamanda, biz çox uğurlu Mədəniyyətlərərəsi Dialoq üzrə Forum və ənənəvi Bakı Humanitar Forumun keçiririk. Beləliklə, biz dinlər, mədəniyyətlər, ölkələr arasında köpüllerin qurulması istiqamətində fəaliyyətimizi davam etdiririk və Azərbaycan artıq çox fəal dialoq məkanına çevrilib. Düşünürəm ki, belə mühüm tədbirdə ev sahibliyi etmek üçün doğru zamandır. Ümidvaram ki, o, uğurlu olacaq, yaxşı nəticələr elde ediləcək.

Malkom Honlayn: Onun keçirilməsi faktının özü bir uğurdur. Bu da bir faktdır ki, Siz və Azərbaycan global, beynəlxalq səviyyədə ele bir nüfuz qazanmışsınız ki, bura insanların bir araya gəldiyi bir məkandır.

14 noyabr 2019-cu il

Azərbaycan-Rusiya əlaqələri tarixi köklərə bağlıdır

Prezident İlham Əliyev Rusiya Federasiya Şurasının sədr müavinini və komitə sədrini, Dağıstan Xalq Məclisinin sədrini və sədrin müşavirini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrin 13-də Rusiya Federasiyasının Federasiya Şurasının sədr müavini İlyas Umaxanov, Rusiya Federasiyasının Federasiya Şurasının Regional məsələlər üzrə komitəsinin sədri Sergey Melikov, Dağıstan Xalq Məclisinin sədri Xızır Şıxsəidovu və Dağıstan Xalq Məclisi sədrinin müşaviri Məhəmməd Qurbanovu qəbul edib.

AZƏRTAC xəber verir ki, gonaqları salamlayan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Azərbaycan artıq çoxdandır ki, xalqları, müxtəlif dinlərin nümayəndələrini yaxınlaşdırın humanitar xarakterli tədbirlərin keçirildiyi məkana çevrilib:

-Sizi yenidən görməyimə şadam. Xoş gəlmisiniz.

Çox şadam ki, siz mühüm tədbirdə - dünya dini liderlerinin Sammitində iştirak edəcəksiniz. Bu, ölkəmiz üçün çox mühüm hadisədir. Zənnimcə, bütün iştirakçılar üçün də belədir. Mən çox şadam ki, Rusiya Federasiyası çox yüksək səviyyədə, Federasiya Şurasının rəhbərliyi, qardaş Dağıstanın rəhbərliyi səviyyəsində təmsil olunub və Zati-müqəddəsleri, Moskvadan və Bütün Rusyanın Patriarxi Kirillin də, müxtəlif ölkələrdən olan çoxsaylı qonaqların da iştirakı gözlənilir. Zənnimcə, bu tədbir

mədəniyyətlərarası, sivilizasiyalara- rası dialoqun gələcək inkişafına yaxşı təkan verəcək.

Bildiyiniz kimi, Azərbaycanda bu qəbildən olan çoxlu tədbirlər keçirilir. Rusiya və Azərbaycan prezidentlərinin himayəsi ilə müntəzəm olaraq keçirilən Bakı Hu-

manitar Forumu, ənənəvi Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən BMT, UNESCO və digər təşkilatlar tərefindən dəstəklənir. Beləliklə, Azərbaycan artıq çoxdandır ki, xalqları, müxtəlif dinlərin nüma-yəndələrini yaxınlaşdırın humani-

din və sizin, - biz ilk dəfə görüşü- rük, - timsalınızda qardaş Dağıstan nümayəndələrini görməyə çox şadam. Əlbəttə, bizim əziz qardaşımız İlyasa da "Xoş gəlmisiniz" deyirəm, o da bizim qardaş diyari təmsil edir. Bir daha xoş gəlmisi- niz.

rəm ki, biz Birinci vitse-prezident, çox hörmətli Mehriban Əliyevanın Moskvaya səfərini səbirsizliklə gözləyirik. Xalq Təsərrüfatı Nailiyətləri Sərgisində Azərbaycan pavilyonunun açılışı olacaq, həmçinin Regionlararası Forum keçiriləcək.

X X X
Rusiya Federasiyasının Federasiya Şurasının sədr müavini İl- yas Umaxanov:

-Hörmətli İlham Heydər oğlu, vəziyyətə əlaqədar əsasən Dağıstan təmsilçilərindən ibarət olan Rusiya nümayəndə heyəti ilə görüşmək üçün vaxt tapdığınıza görə Size təşəkkür etmek isteyirik. Lakin bununla bərabər, demek istəyirəm ki, elbette, dünya dini liderlərinin Sammitində iştirak etmək bizim üçün, elbette, çox vacib idi. Bu, artıq ikinci Sammitdir. Mənə birinci Sammitdə iştirak etmək xoşbəxtliyi nəsib olub. Bu Sammitin gedisi böyük hörmət və maraqla izləyəcəyik. Ona görə ki, Parlamentlərarası İttifaqın Sankt-Peterburqdə keçirilmiş 137-ci Assambleyasında parlament rəhbərlərinin ümumdünya konfransının keçirilməsi təşəbbüsü irəli sürüldü. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası həmin konfransın 2022-ci il mayın 21-də Rusiyada keçirilməsi barədə müvafiq qətnamə qəbul etdi. Etnik və konfesiyalara məsələlərə həsr ediləcək bu konfrans Rusiya Federasiyasının Prezidentinin razılığı alındı. Ona görə də ikinci Sammitdə iştirak etmek, onun gedisi müsahide etmək bizim üçün, elbəttə, son dərəcə vacibdir.

Eyni zamanda, demek isteyi-

İlham Əliyev: "Bizim ikitərəfli münasibətlərimiz uğurla inkişaf edir"

Prezident İlham Əliyev Misirin Nümayəndələr Palatası sədrinin birinci müavininin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 13-də Misir Ərəb Respublikasının Nümayəndələr Palatası sədrinin birinci müavinini Əl-Seyyid Mahmud əl-Şərifin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. AZERTAC xəbər verir ki, nümayəndə heyətinin üzvlərini salamlayan Prezident İlham Əliyev qeyd edib ki, bizim ikitərəfli münasibətlərimiz uğurla inkişaf edir və bir çox sahələri əhatə edir:

- Xoş gəlmisiniz Azərbaycana, sizi səmimiyyətla salamlayıram. Zirvə görüşündə iştirak etməyiniz bizi çox məmənun edir, şadəm ki, ölkəniz bu tədbirdə yüksək səviyyədə təmsil olunur. Əlbəttə, səfəriniz yaxşı imkan yaradır ki, biz ikitərəfli münasibətlər haqqında danışaq. Bizim ikitərəfli münasibətlərimiz də uğurla inkişaf edir və bir çox sahələri əhatə edir. Sizin ölkəniz bu yaxınlarda Bakıda keçirilmiş Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşündə yüksək səviyyədə təmsil olunmuşdur və Yekun Beyannamənin qəbul edilməsində də ölkənizin mövqeyini biz yük-

sək qiymətləndiririk. Bildiyiniz kimi, növbəti üç il ərzində Azərbaycan bu Hərəkata sədrlik edəcək və bu vəzifəyə çox böyük məsuliyyətə yanaşırıq. İqtisadi sahədə əlaqələrimizə gəldikdə, deyə bilərem ki, bu sahədə çox böyük potensial var. Yaxşı siyasi əlaqəlerimizi nəzəre alaraq, həsab edirəm, iqtisadi sahədə biznes qurumlarına biz çox ciddi siqnal verməliyik ki, onlar öz fəa-

liyyətini bir az da genişləndirsinsələr. Şadəm ki, turizm sahəsində də yaxşı iştirakçılar var, həm Azərbaycan turistləri ölkənizi ziyarət edirlər, həm də ki, Misirdə gələn qonaqların sayı artmaqdadır. Təbii ki, parlamentlərarası əlaqələrə də böyük əhəmiyyət verilir. Əminəm ki, səfər zamanı bu əlaqələrə yeni təkan verilecək.

Misir Ərəb Respublikasının Nümayəndələr Palatası sədrinin

birinci müavini Əl-Seyyid Mahmud əl-Şərif:

-Bismillahir rəhmanir rəhim. Möhtərəm cənab Prezident, icazə verin, əvvəlcə vaxt tapıb bizi qəbul etdiyinizə görə Sizə şəxsi öz adımdan və həmkarlarımdan təşəkkürümüzü bildiririm. Bütün Azərbaycan xalqına qonaqpərvərliye və istiqamətliliğə görə dərindən təşəkkürümüzü bildiririk. İcazə verin, Misir Ərəb Respubli-

kasının Prezidenti cənab Əbdülfettah əs-Sisi'nin şəxsən öz adından və Misir xalqı adından Sizə və Azərbaycan xalqına ehtiramını və dərin təşəkkürünü çatdırırmı. Şəxsən öz adımdan bildirmək istəyirəm, mən çox xoşbəxt insanım ki, 1994-cü ilde ümummilli lider Heydər Əliyevlə Misirdə görüşmüştəm. Bu gün də çox xoşbəxtəm ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevlə görüşürəm. Əlbəttə ki, son illər Azərbaycanın bütün sahələrdə, istər iqtisadi, istər infrastruktur, istərsə də bütün sahələrin inkişafı baxımından əldə etdiyi nailiyyətlər digər dünya dövlətlərinə bir nümunədir.

Prezident İlham Əliyev onuna salamlarını Misir Prezidenti Əbdülfettah əs-Sisiye çatdırmağı xahiş etdi.

Misir Nümayəndələr Palatası sədrinin birinci müavini Əl-Seyyid Mahmud əl-Şərif bildirdi ki, ölkəsi beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri əsasında Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini dəstəkləyir. Söhbət zamanı ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çerçivəsində uğurlu əməkdaşlığı və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı. Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

"İran-Azərbaycan əlaqələri yüksək səviyyədədir, uğurla inkişaf edir"

Prezident İlham Əliyev İranın Mədəniyyət və İslami Əlaqələr Təşkilatının sədrinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev noyabrın 13-də İran İslam Respublikasının Mədəniyyət və İslami Əlaqələr Təşkilatının sədri Abuzər İbrahimini Türkmanın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti-

ni qəbul edib. AZERTAC xəbər verir ki, nümayəndə heyətinin üzvlərini salamlayan Prezident İlham Əliyev bildirib ki, İran-Azərbaycan əlaqəleri yüksək səviyyədədir, uğurla inkişaf edir:

- Xoş gəlmisiniz. Çox şadəm

ki, qardaş ölkə sabah keçiriləcək dünya dini liderlərinin Zirvə Görüşündə yüksək səviyyədə iştirak edəcək. Həm bu Zirvə Görüşündə iştirak çox önemlidir, eyni zamanda, yaxşı fürsətdir ki, ikitərəfli məsələləri də müzakirə edək.

Bildiyiniz kimi, bu yaxınlarda İran İslam Respublikasının Prezidenti cənab Ruhani Azərbaycanda səfərdə idi, Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşündə iştirak edirdi. Səfər çerçivəsində bizim görüşümüz olmuşdur. Çox yaxşı görüş oldu. Görüş zamanı gündəlikdə duran bir çox ikitərəfli məsələləri müzakirə etdik. Bir daha gördük ki, İran-Azərbaycan əlaqəleri yüksək səviyyədədir, uğurla inkişaf edir. İmzalanmış bütün sənədlər, əldə olunmuş razılaşmalar icra edilir. Bu, onu göstərir ki, əlaqələr çox səmərlidir və yaxşı nəticə verir. Əminəm ki, gələcəkdə bu əlaqələrin inkişaf üçün hər iki tərəf öz səyərini göstərəcək və əldə edilmiş bütün razılaşmalar həyatda öz yerini tutacaqdır.

x x x

İranın Mədəniyyət və İslami Əlaqələr Təşkilatının sədri Abuzər İbrahimini:

-Çox sağ olun, təşəkkür edirəm. Bize vaxt ayırdığınız və bizi qəbul etdiyinizə görə Sizə təşəkkürümüz bildirirəm. İki il bundan əvvəl mənə belə bir fürsət yarandı, xanım Mehriban Əliyeva ilə görüşlərin əhəmiyyəti qeyd edildi.

düm və indiyədək həmin görüşü xatırlayıram, xoş təessüratları yadımdadır.

Əvvəlcə, istərdim ki, öz dövlətimin, İran İslam Respublikası dövlətinin və xalqının səmimi salamlarını Sizə çatdırırmı. Bizimlə Azərbaycan arasında müstərəkliklər, bağlılıqlar çıxdır. Mən usaqlıqlan Azərbaycan dilini nənəmdən öyrənmışəm. illər keçidkə bu dili mənə öyrətdiyinə görə və öz sinəsindən mənim sinəmə bu dili nəql etdiyinə görə həmişə ona dəriyəm. Bizimlə sizin aranızda bir çox bağlılıqlar, müstərəkliklər var, o cümlədən mədəni sahədə. Buna görə də biz mədəni sahədə bir çox birgə layihələr həyata keçirmişik və əməkdaşlıqlar etmişik. Mədəniyyət Nazirliyi ilə bir çox proqramlar, layihələr icra etmişik, gələcəkdə də bunu davam etdirəcəyik. Söhbət zamanı ölkələrimiz arasında enerji, ticarət və digər sahələrdə əməkdaşlığının inkişafından məmənunluq ifadə olundu, ikitərəfli əlaqələrimizin möhkəmləndirilməsində dövlət başçıları arasında mütəmadi olaraq keçirilən görüşlərin əhəmiyyəti qeyd edildi.

14 noyabr 2019-cu il

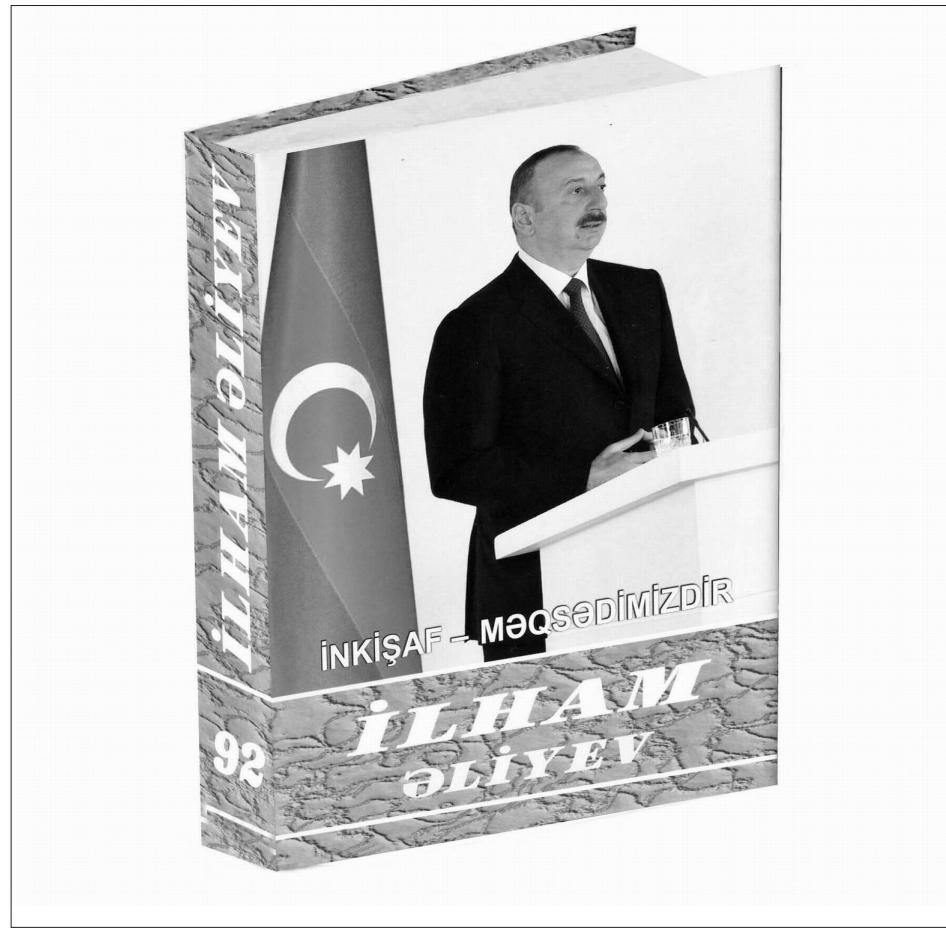
İlham Əliyev: “Ölkəmizdə aparılan siyaset xalq tərəfindən dəstəklənir”

Azərbaycan sabitlik, təhlükəsizlik məkanıdır. Yaxın tarix əyani şəkildə göstərdi ki, sabitlik pozulanda ölkələr idarəolunmaz vəziyyətə düşür, iqtisadiyyat çökür, sənaye iflic olur, insanlar əziyyət çəkir və sonra bu vəziyyətdən çıxməq üçün onilliklər lazımlı olur. Azərbaycanın uğurlu inkişaf modelinin əsas qayəsi ondadır ki, ölkəmizdə aparılan siyaset xalq tərəfindən dəstəklənir. Çünkü bu siyaset xalqımızın rifah halının yaxşılaşmasına hesablanıb. Bu siyaset ölkəmizin güclü dövlətə çevrilməsinə hesablanıb. Məhz bu siyaset nəticəsində bu gün Azərbaycan dünyanın müxtəlif kürsülərindən öz sözünü açıq deyir, öz müstəqil siyasetini aparır, öz maraqlarını tam şəkildə qoruyur.

AZERTAC xəber verir ki, “İlham Əliyev. İnkışaf - məqsədimizdir” çoxcildliyinin yenice çapdan çıxmış 92-ci kitabında yer alan bu fikirləri dövlətimizin başçısı “Azərbaycan Respublikası regionlarının 2014-2018-ci illərdə sosial-iqtisadi inkışafı Dövlət Programı”nın icrasının yekunlarına həsr olunmuş konfransdakı nitqində söyləyib.

Akademik Ramiz Mehdiyevin buraxılışına məsul olduğu çoxcildiliyin növbəti kitabındakı materialları 2019-cu ilin yanvar-fevral aylarını əhatə edir.

Kitabda Prezident İlham Əliyevin Dünya İqtisadi Forumunun illik toplantısında iştirak etmək üçün İsveçrə Konfederasiyası-

na İşgütər səfəri haqqında informasiyalar, Davosda “Rossiya-1”, Çinin CGTN televiziya kanallarına müsahibələrinin mətnləri, “Bir kəmər - bir yol” təşəbbüsünün inkışaf etdirilməsi: Çinin trilyon dollarlıq baxışı” adlı sessiyada sualları cavablandırmasına, İsveçrə Konfederasiyasının Prezidenti,

beynəlxalq ictimaiyyətin nümayəndələri ilə görüşlərinə dair materiallar toplanıb. Dövlətimizin başçısı CGTN telekanalına müsahibəsində deyib: “Əlbətə ki, dünya dəyişir, regionumuz dəyişir, bir çox hadisələr baş verir. Siz onları 5 il əvvəl heç təsəvvür edə bilməzdiniz. Hesab edirəm ki, hər bir lider

hadisələri izləməlidir ve baş verənlərə her zaman diqqətlə olmalıdır. Biz 1-2 ildən sonra dünyada nələr baş verəcəyini bilmirik. Lakin bugünkü geosiyasi mühitə gəldikdə, fikrimcə, biz həmin mühitdə öz yerimizdə qərarlaşmışaq və bu mövqə bizi qane edir. Beynəlxalq siyaset nöqtəyi-nəzərindən əsas məqsədimiz elə bir xarici siyasetdən ibarətdir ki, onun ölkənin daxili vəziyyətinə müsbət təsiri olsun, bütün növ riskləri azaltsın. Zənnimcə, biz buna nail olmuşuq, çünkü Azərbaycanda insanlar dinc şəraitdə yaşayır və ölkə sabitdir”.

Nəşrdə, həmçinin Azərbaycan Prezidentinin Fransa, İran, Almaniya və Rusiyanın, Ümumdünya Gəmrük Təşkilatının, Beynəlxalq Astronomiya Federasiyasının yüksəkvezifəli nümayəndələrini qəbul etməsinə dair informasiyalar verilib. Dövlətimizin başçısı bütün görüş və danışqlarda diqqəti Ermenistanın işgalçılıq siyasetinə yönəldib, dünya ictimaiyyətini Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüququn norma və prinsipləri çərçivəsində həllinə dəstək verməyə çağırıb.

Oxucu bu kitabda Azərbaycan Prezidentinin “Real” televiziyasına müsahibəsinin, şəhid ailələri ile görüşü zamanı çıxışının, onlarla səhəbtlerinin, Azərbaycan Gençləri Gününe həsr olunmuş respublika toplantılarında nitqinin mətnləri, Beyləqan rayonuna səfərinin materialları və məktublarla tanış ola bilər.

Kitabda “Qeydlər”, “Şəxsi adlar”, “Coğrafi adlar” göstəriciləri verilib. “Azərnəş” tərəfindən buraxılan 92-ci kitabın hazırlanmasında Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyinin (AZERTAC) materiallarından istifadə olunub.

2020-ci ilin dövlət bütçəsi haqqında qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib

Milli Məclisin dünən keçirilən plenar iclasında 2020-ci ilin dövlət bütçəsi haqqında qanun layihəsi birinci oxunuşda qəbul edilib. Belə ki, 2020-ci ilin dövlət bütçəsinin gelirləri 24 milyard 134 milyon manat, xərcləri 26 milyard 913 milyon manat, icmal bütçənin gelirləri isə 27 milyard 533 milyon manat təşkil edəcək. İcmal bütçə xərclərinin yüksək həddi 29 milyard 488 milyon manat olacaq ki, bu da 2019-cu illə müqayisədə 2 milyard 117 milyon manat və ya 7,7 faiz çoxdur. İcmal bütçənin kəsiri 1 milyard 955 milyon manat və ya proqnozla nəzərdə tutulan Ümumi Daxili Məhsulun 2,3 faizinə bərabər olacaq.

Azərbaycanla Birleşmiş Ərəb Əmirliliklərinin iqtisadi əməkdaşlığı daha da inkişaf edəcək

Azərbaycan ilə Birleşmiş Ərəb Əmirlilikləri (BƏƏ) arasındaki mövcud iqtisadi əməkdaşlıq əlaqələri daha da inkişaf edəcək. AZERTAC xəber verir ki, bu barədə noyabrın 13-də İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov jurnalistlərə müsahibəsində deyib.

Nazir qeyd edib ki, bu gün Bakıda Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Birleşmiş Ərəb Əmirlilikləri Hökuməti arasında iqtisadi, ticarət və texniki əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiyanın VII iclası keçirilib. İclasın nəticəsi olaraq, tərəflər arasında razılışdırılmış müvafiq protokol imzalanıb. Protokolda iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrini, o cümlədən ticarət, nəqliyyat, logistika, turizm, enerji və digər sahələrdə əməkdaşlıq barədə müdafiələr əksini təpib.

Qax məktəbliləri: Tur-aksiya sayəsində ölkəmizin regionları barədə biliklərimiz daha da dərinləşəcək

“**Ö**lkəmizi tanıyaq” devizi ilə keçirilən maarifləndirici tur-aksiya-da iştirak edən Qax məktəbliləri respublikamızın cənub bölgəsinə yola düşməzdən əvvəl sevinc hislərini AZERTAC-in bölgə müxbiri ilə bələdiblər. Qax şəhər 2 nömrəli məktəb-liseyin 10-cu sinif şagirdi Fuad Kərimli fikirlərini belə ifadə edib: “Belə bir möhtəşəm layihədə iştirak etdiyim üçün qurur hissi keçirirəm. Ölkəmizin cənub bölgəsinə səfər etmək, Lənkəran, Masallı, Astara rayonlarında olmaq çoxdanckı arzum idi. Şübhəsiz ki, bu ekskursiya biz məktəblilərin Azərbaycanın tarixi, ölkəmizin ayrı-ayrı regionları ilə bağlı biliklərimizin derinleşməsinə müsbət təsir göstərəcək”.

Zəyəm kənd tam orta məktəbin 11-ci sinif şagirdi Səma Əmrənlərə layihənin iştirakçısı olduğu üçün sevinc hissi keçirdiyini deyib: “İlk dəfədir respublikamızın cənub bölgəsinə səfər edirəm. Gedəcəyimiz rayonların tarixi məkanlarını, görməli yerlərini, çay plantasiyaları və sitrus meyvə bağlarını inqidədək televiziya ekranlarından izləyirdim. İndi isə bütün bunları öz gözümüzə görəcəyəm. Bizə bu sevinci yaşatdıǵına görə Prezidentimizə minnətdarlığımı bildirirəm”.

Regional təhlükəsizlik: Ermənistanın pozucu fəaliyyəti və Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan əməkdaşlığının imkanları

The screenshot shows the homepage of New Times, an analytical information portal. The main headline is "Regional təhlükəsizlik: Ermənistanın pozucu fəaliyyəti və Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan əməkdaşlığının imkanları". Below the headline is a large photo of a military ceremony. The website has a navigation bar with links like "SİYASƏT", "GEOSİYASƏT", "İQTİSADİYYAT", etc. There are also social media icons for Facebook, Twitter, and VK.

ssenariləri nəzərdən keçirirlər. Bu ilin sentyabrında bu çərçivədə xüsusi təyinatlıların keçirdikləri təlim ekspertlərin diqqətini çox çekmişdi.

Bunlardan başqa, Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstanın müdafiə nazirləri mütəmadi olaraq görüşürler. Bu görüşlərdə ciddi müzakirələr aparılır və əməkdaşlıq genişlənir. Aydın görünür ki, tərəflər səməreli və konkret nəticə verən əməkdaşlıq edə bilirlər.

Nehayət, Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstan terrorla mübarizədə də ortaq fəaliyyət göstərə bilirlər. Təcrübə göstərir ki, onlar ancaq NATO-nun həyata keçirdiyi proqramlar çərçivəsində deyil, özləri müstəqil olaraq terrorla mübarizəni apara bilərlər. Məsələnin bu tərəfi çox önemlidir. Çünkü sərr deyil ki, regionda terror dalğası yaratmaq arzusunda olan qüvvələr vardır.

Bunlar Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstanın Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik sisteminin yaradılmasının aparıcı dövlətləri olduğunu təsdiq edir. İndiki mərhələdə Ermənistanın başqa regionda destruktiv mövqə tutan ölkə yoxdur. Maraqlıdır ki, Rusyanın regional əməkdaşlıq və sabitliyə ciddi töhfələr verdiyi bir mərhələdə də Ermənistan konstruktiv addım atmaq istəmir. Bununla o, ümumiyyətlə, Cənubi Qafqazın təhlükəsizliyi üçün ciddi təhdid mənbəyi olduğunu təsdiqləyir. Ermənilər qonşularına qarşı ərazi iddialarından, görünür, əl çəkmək istəmir. Belə bir şəraitdə çətin ki, Moskva axıra qədər onu müdafiə etsin. Artıq bunun bir sıra əlamətləri özünü göstərir. Deməli, istisna deyil ki, yaxın perspektivdə Cənubi Qafqazın təhlükəsizlik sisteminin formallaşmasına Azərbaycan, Türkiye, Gürcüstan və Rusiya daha sistemli, davamlı ortaq fəaliyyət göstərsinlər.

Ancaq burada Gürcüstan-Rusya münasibətlərindəki müəyyən anlaşmazlığı və münaqişələrin ədalətli həlli məsələsini nəzərə almaq gərəkdir. Qərb də Tbilisi ilə Moskva arasında münasibətlərin normallaşmasına açıq və ya gizli mane olur. Bu manədən edilsə, Cənubi Qafqazın təhlükəsizlik sisteminin daha intensiv formallaşmasını müşahidə etmək mümkün olacaq.

Münaqişələrin ədalətli həlli isə strateji əhəmiyyətli məsələdir. O cümlədən Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi danişıqlar yolu ilə və beynəlxalq hüququn imkan verdiyi çərçivədə müxtəlif layihələrin reallaşdırılmasında aktiv əməkdaşlıq edir. Uzun illərin təcrübəsi göstərir ki, Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstan Cənubi Qafqazda beynəlxalq layihələrin həyata keçirilməsində dayanıqlı surətdə fəaliyyət göstərə bilirlər. Bu stabililik onu deməyə əsas verir ki, həmin ölkələrin regional əməkdaşlıqla bağlı təsəvvürleri üst-üstə düşür. Şübhəsiz ki, belə bir geoiqüasi maraqlı ortaqlıq geosiyasi və təhlükəsizlik müstəvilərində də bu dövlətlərin real əməkdaşlığına imkanlar yaradır.

Həmin aspektdə Azərbaycan, Türkiye və Gürcüstanın mürəkkəb geosiyası şəraitdə belə təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığı maraqlı doğurur. Onlar konkret proqramlar üzrə təlimlər keçirir, bu zaman enerji dəhlizlərinin təhlükəsizliyinin təmini ilə bağlı müxtəlif

08 noyabr 2019
Regional təhlükəsizlik: Ermənistanın pozucu fəaliyyəti və Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan əməkdaşlığının imkanları

Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik sisteminin formallaşmasının müqəddəm şərtləri, gedisi və perspektivləri nüfuzlu politoloq və iqtisadçıların, jurnalist və analitiklərin apardıqları diskussiyaların əsas mövzusuna çevrilib. Müşahidələr göstərir ki, bu məsələdə qeyri-müəyyən məqamlar kifayət qədərdir. Onlar daha çox rəsmi İrəvanın pozucu fəaliyyətindən qaynaqlanır. Uğursuz xarici siyaset yürüdən Ermənistan hakimiyəti regionda qeyri-müəyyən artırmış, müxtəlif təbiətli risklərin meydana gəlməsinə səbəb olur. Eyni zamanda, İrəvan bunu Rusyanın Cənubi Qafqazda əməkdaşlıq və təhlükəsizlik istiqamətində ciddi müsbət addımlar atlığı bir mərhələdə edir. Bu isə regionda geosiyasi mənzərənin öz bütövlüyünü itirməkdə olduğu anlamını verir. Bütün bunların fonunda Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik sisteminin Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan əməkdaşlığı fonunda formallaşma perspektivlərinin geosiyasi analizinə ehtiyac görülür.

Risk mənbəyi: Ermənistan mövqeyini dəyişmir

Maraqlıdır, Ermənistanda hələ də bu vassal ölkəni müstəqil dövlət sayanlar var. Onlar hətta bu ölkənin qlobal proseslərdəki "yeri və rolü"ndən belə bəhs etməyə çalışırlar. Bunun üçün erməni ekspertlərin bir tutarlı argumenti belə yoxdur. Əvəzində, antiazərbaycan ruhunda quraşdırılmış və cəfəng uydurmalardan danışırlar. Buna baxmayaraq, Cənubi Qafqazda təhlükəsizlik sisteminin formalşdırılması kontekstində Ermənistan faktorunu nəzərə almək lazımdır. Bunun iki aspektde menəs vardır.

Əvvələ, Ermənistandan Rusyanın forpostu olaraq nə dərəcədə regional miqyasda təxribat törədə bilər? İkinci, Ermənistandan terror dəstəkləyən dövlət kimi regional təhlükəsizlik sisteminə hansı dərəcədə təhdid yaradır? Bu iki sualaın prizmasından Ermənistandan rehbərliyinin yeritdiyi səbatsız və qeyri-konstruktiv xarici siyasetə nəzər salsaq, rəsmi İrəvanın regionun təhlükəsizliyi üçün qara ləkə olduğunu görürük.

Birinci aspektdən başlayaq. Ermənistandan Rusyadan şikayət edir. Rusyanın yaradığı bütün integrativ təşkilatlarda təmsil olunan Ermənistandır: MDB, Aİİ, KTMT. Bundan başqa, bu ölkənin iqtisadi sistemi, enerji sektorū

çox böyük ölçüdə Moskvanın nəzarəti altındadır. Bu yaxınlarda Nikol Paşinyan deməşdi ki, KTMT Ermənistən üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir. Yeni rəsmi İrəvan sözə bütün təhlükəsizlik strategiyasını Rusiya ilə bağlayır.

Ancaq məsələ ondan ibarətdir ki, erməni ekspertlər və KİV orqanları gecə-gündüz qırıldadırlar ki, Rusiya Azərbaycana dəstək olur, onu müdafiə edir, qoruyur, əks halda, "şanlı" erməni ordusu Bakıda olardı. Hətta, sən demə, Azərbaycan 2016-cı ilin aprelində birbaşa Rusyanın dəstəyi ilə erməni ordusuna hücum edibmiş. Təsəvvür edin: Rusiya öz forpostuna Azərbaycanla birgə hücum edib, ancaq "qəhrəman" erməni işgalçı ordusu güclü müqavimət göstərib! Həqiqət isə ondan ibarətdir ki, erməni rəhbərliyi dərhal Moskvaya qaçıdı və yalvardı ki, Azərbaycan Ordusunun hücumunu dayandırsınlar. Kreml də lazımi yardımını ermənilərə göstərdi.

Bundan başqa, Ermənistən rəhbərliyi özü dəfələrlə Rusyanın yaradıldığı təşkilatlarda təmsil olunduğu bəyan edir, lakin yenə də Moskvanın Azərbaycana yardım etməsindən dəm vurur. Özü də Ermənistən əleyhine fəaliyyətdə Moskva-Bakı birliyində danişır. Burası çox paradoksal olduğu qədər də primitivdir. Çünkü regiondakı vəziyyəti az-çox anlayanlar gözəl bilirlər ki, Ermənistən bütün sosial, siyasi, herbi, strateji

mövcudluğu Rusiya ilə bağlıdır. Moskva bir gün belə elini çekse, ermənilər qorxularından ölürlər.

Onda bəs, rəsmi İrəvanın bu hay-küyü nə üçündür? Aydırındır: reallığı ört-basdır etmək, Ermənistən müstəqil dövlət olduğuna sadələvhələri inandırmak və həm də Qərbin gözüne kül üfürmək. Bir sözə, çox saxta, sünə bir oyun aparmağa çalışılır. Mehəz bu məqam regional təhlükəsizlik sisteminin formalşaması qarşısında ən ciddi əngəllərdən biridir. Onun sebəbleri sırasında yuxarıda vurguladığımız ikinci faktor vardır.

Bəli, Ermənistən uzun illərdən dövlət səviyyəsində terrorda dəstək verir, onun qaynaqlarından biridir. Təcrübə göstərir ki, Ermənistən "müstəqilliyi" dövründə ondan-bundan yardım dilənməkdən və terror aktlarını təşkil etməkdən başqa bir iş görə bilmir. Məsələn, Ermənistən regional miqyasda hansı mədəni, elmi, siyasi və ya iqtisadi programın təşəbbüskarıdır? Ermənistən ekspert dairələrinin "analizləri" ne baxsan, orada birini qınaması, o birlərisində küsmə, digərini isə tərifləmədən başqa bir şəyə rast gelməzsən. Tam argumentsizlik və tam iftira. Bunun fonunda Rusiya ile Türkiye və Azərbaycanın arasını vurmaq, Azərbaycanla Gürcüstan arasında problem yaratmaq, Azərbaycan-İran münasibətlərini ləkələmək kimi mənfur işlələrə məşğuldurlar.

Həmin aspektdən başlayaq. Ermənistən əleyhine fəaliyyətdə Moskva-Bakı birliyində danişır. Burası çox paradoksal olduğu qədər də primitivdir. Çünkü regiondakı vəziyyəti az-çox anlayanlar gözəl bilirlər ki, Ermənistən bütün sosial, siyasi, herbi, strateji

Mehriban Əliyevanın fəaliyyətində multikulturalizm dəyərləri: qeyri-Maddi ırsın qorunması

"Azərbaycanın çoxmillətli və tolerant ölkə olması bizim böyük sərvətimizdir, üstünlüyüümüzdür. Azərbaycan onun ərazisində yaşayan bütün millət və xalqların ümumi vətənidir. Ərazimizdə yaşayan azərbaycanlı da, ləzgi də, avar da, kürd də, taliş da, udin də, kumik da, başqası da - bütünlükdə, hamısı azərbaycanlıdır. "Azərbaycan" sözü bizi həmişə birləşdirib. Respublikamızın ən başlıca sərvəti əsrlərdən bəri bu torpaqda yaşayan, öz taleyini, öz həyatını bu torpağa bağlayan, müxtəlif millətlərdən olan, müxtəlif dinlərə etiqad edən adamlardır. Ölkə nə qədər çox xalqı birləşdirəsə, bir o qədər zəngin olar". Ümummilli Lider Heydər Əliyevin söylədiyi bu dəyərli fikirlər, müasir dünyamızda milli-etnik və dini dözmünlük mühiti formalaşdırmaqla nəticələr çıxarmaq üçün olduqca iğrətamızdır.

Azərbaycanda multikulturalizm bir dəyərlər toplusu, etnomədəniyyətlər çələngi kimi tarixən mövcud olmuşdur. Azərbaycan multikultural və tolerantlıq ənənələrini, etnik və milli-dini qruplar arasında gözəl harmonik münasibətləri bütün dünyaya çatdırmaqdır. Cənab Prezident həmişə qeyd edir ki, multikulturalizm Azərbaycan xalqının həyat tərzidir. Multikulturalizmin daha da inkişaf etməsi üçün dövlət səviyyəsində hər zaman qayğı göstərilir. Tarixə nəzər salsaq, görərik ki, Alban kilsəsinin mövcudluğu, yəhudi icmasının, eləcə də, rus pravoslav icmasının burada məskunlaşması və digər amillər Azərbaycanda xalqların harmonik şəkildə birgə yaşamasının sübutudur.

Son iirmi ilde Ümummilli Lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan multikulturalizminin hüquqi və siyasi qolunu qoyması bu sahədə yeni mərhələnin başlığını

göstərirdi. Hal-hazırda Respublika Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva bu mərhələni layiqincə davam etdirirlər.

Multikulturalizm tədqiqatçısı britaniyalı Kənan Malik öz əsərində yazar ki, əgər 30 il bundan əvvəl multikulturalizmi onlarda mövcud olan sosial problemlərin həllinin bir vəsiti kimi yanaşırılsara, indi artıq multikulturalizmə onların cəmiyyətində mövcud olan sosial problemlərin səbəbi kimi yanaşırılar. Bu sözə artıq Qərbi ölkələrinin multikulturalizme münasibəti eks olunub. Doğrudan da, Qərbi ölkələrində multikulturalizm bir siyaset kimi, ilk olaraq Amerikada, Kanada da, eləcə də, Avstraliyada meydana gəlmişdir. Çünkü saydığımız ölkələrde bu müxtəliflik onları tənzimləmək istiqamətində izolyasiya və assimiliyasiya siyasetinin ifası, səmərəli olmaması multikulturalizm siyasetinə müraci-

cət etməsinə gətirib çıxardı. Lakin sonradan bu multikulturalizm vasitesilə tənzimlənən etnik müxtəliflik müəyyən problemlərin yaranmasına səbəb oldu. Belə ki, 2011-ci il-dən ilk dəfə Britaniyanın baş naziri David Kemerer Münhendə keçirilən təhlükəsizlik üzrə toplantıda qeyd etdi ki, multikulturalizm bir siyaset kimi artıq özünü doğrudan bilmir, sonra eyni tərzdə Fransanın keçmiş prezidenti Nikola Sarkozy və Almanianın Kansleri Angela Merkel də bu fikirləri dəsteklədi.

Artıq bildiyiniz kimi, Yaxın Şərqdə baş verən münaqışlərlə bağlı, eləcə də, Şimali Afrikada olan iqtisadi tənəzzülə bağlı həmin yerlərdən son dövrə Avropaya çoxlu sayıda qacqınlar gələrək, siyasi siğınacaq istəyirlər. Artıq bu demokratiya, insan hüquqlarından car çəkən Qərbi ölkələri açıq şəkildə insan hüquqlarını pozurlar. Varşavada ATƏT-in Demokratik İslahatlar və İnsan Hüquqları

Bürosunun insan ölçüsü üzrə illik toplantı-sında ATƏT-ə ÜZV olan 57 ölkə ilə bərabər, bir çox qeyri-hökumət təşkilatları iştirak edirdi. Onlar aparıcı avropa ölkələrinin Britaniya, Almaniya, Fransa, Belçika və s. etnik-dini müxtəlifliyin tənzimlənməsinə dair siyasetini açıq şəkildə tənqid edirdilər. Belə bir möhtəşəm iclasda bu siqnalların verilməsi, doğrudan da, Qərbi ölkələrinin ciddi problemlərlə üzləşdiyini göstərir.

Belə bir şəraitdə qacqınlara və digər etnik-dini qruplara münasibətdə ölkəmiz insan hüquqları və demokratiya baxımından, bir çox ölkələr tərəfindən təqdirəlayıq qarşılanır.

BMT-nin Svilizasiyalarası Alyansının 7-ci Global Formunda "Biz ən vacib zənginliyimizi qoruyub-saxladıq. Bu da insan kapitalı idi. Bütün ədət düşərgələrini leğv etdik, qacqın və məcburi köçkünlər üçün qəsəbələr yaratdıq. Gənc nəsil müasir təhsilə də çıxış əldə etdi. Amma bu, müvəqqəti müalicədir. Çünkü insan qacqındırsa, heç bir şərait doğma yerini əvəz edə bilməz. Bu problemin həlli tapması, işğal olunmuş torpaqların azad edilmesi, insanların evlərinə qayıtması lazımdır." Mehriban Əliyevanın bu çıxışı yuxarıda sadaladığımız məsələyə bariz nümunədir.

Azərbaycanın multikulturalizm ideyaları sayəsində bu sahədə qazandığı nailiyyətlərə örnək və nümunəvi ölkəyə çevirilir. Obrazlı şəkildə qeyd etsək, deyə bilərik ki, ölkəmiz "Məglubedilməz Qala"nın yaradır. Qeyd etmek lazımdır ki, respublikamızın bu sahədə nailiyyətlərinin istinad etdiyi bir mənbə var. Dövlətin siyaseti ilə yanaşı, Heydər Əliyev Fondunun gördüyü işlər əvəzsizdir. Xüsusi, ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyeva bu sahəye xüsusi diqqət ayırmışdır.

1996-ci ildə Azərbaycan-YUNESKO arasında əməkdaşlıq haqqında Memorandum imzalanmışdır. Azərbaycan-YUNESKO münasibətlərinin inkişafında, bu münasibətlərin canlanması və gücləndirilməsində Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva əvəzolunmaz rola malikdir. Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı və Mehriban xanımın iştirakı ilə 2015-ci il sentyabrın 8-də "Parisin ürəyində Azərbaycan" adlı tədbir çərçivəsində dini tolerantlıq və birgə yaşayış mövzusunda konfrans keçirilmişdir. Sentyabrın 3-dən 9-dək məşhur Luvr Muzeyinin qarşısındaki Pale Royal meydanında ölkəmizin zəngin mədəniyyətini təqdim edən "Azərbaycan şəhərciyi" fəaliyyət göstərib. Həmçinin, dünyaca məşhur fotoqraf Reza Deqatinin "Azərbaycan tolerantlıq ölkəsi" sərgisi nümayiş olunub.

Elə həmin layihə çərçivəsində sentyabrın 8-də Parisdə "Dini tolerantlıq: Azərbaycanda birgə yaşamaq mədəniyyəti" mövzusunda konfrans təşkil olunub. Azərbaycanın Birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva konfransda iştirak edib. O, konfransda çıxış edərək ölkəmizin tarix boyu sivilizasiyaların və mədəniyyətlərin qoşşaqında yerləşdiyini, Azərbaycanda məscidlərin, kilsə və sinagoglarla yanaşı mövcud olduğunu, bütün dini azadlıqların təmin edildiyini diqqətə çatdırıb. Heydər Əliyev Fondunun digər dinlərə də xüsusi diqqət göstərdiyini deyən Mehriban Əliyeva Luvr Muzeyində islam mədəniyyəti bölməsinin təşkilində, yəhudi usaqlar üçün

Mehriban Əliyevanın fəaliyyətində multikulturalizm dəyərləri: qeyri-Maddi ırsın qorunması

təhsil imkanlarının yaradılmasında, Strasburq və Fransanın digər regionlarında kilsələrin təmirində Heydər Əliyev Fondu yaxından iştirak etdiyini bildirib.

Dini Qurumlarla iş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı Azərbaycanda tolerantlığın dövlət siyasetinin mühüm istiqamətlərindən biri olduğunu deyib. Azərbaycan Dağ Yəhudiləri Dini İcmasının sədri Miliy Yevdayev, Bakı Avropa Yəhudiləri Dini İcmasının sədri Gennadi Zelmanoviç Azərbaycan və yəhudi xalqlarının bir yerde yaşamaqın yaxşı nümunəsini nümayiş etdiridiklərini vurğulayıblar.

Fransa Yəhudi Təsisatları Əlaqələndirmə Şurasının nümayəndəsi Jan Pyer Alali, Fransa Müsəlmanları Şurasının vitse-prezidenti Tofiq Septi ölkəmizdə tolerantlıq mühitinin canlı şahidi olduqlarını bildiriblər.

Rus Pravoslav Kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyasının arxiyepiskopu Aleksandr, Alban-Udin Dini İcmasının sədri Robert Mobili, Roma-Katolik Kilsəsinin Azərbaycandakı Apostol Prefekturasının ordinariyi Vladimir Fekete ölkəmizə bütün dini konfessiyaların fəaliyyətinə bərabər imkanlar yaradıldığına diqqətə çatdırıblar.

Eləcə də, qeyd etmək lazımdır ki, Roma katalombasının bərpası, Vatikan Apostil Kitabxanasındaki unikal əlyazmaların bərpası, Roma Katolik Muzeyinin filosoflar zalının təmiri və digər layihələrin təşkili müsəlman ölkəsi olaraq, Azərbaycanın atlığı mühüm addimlardan biridir. Heydər Əliyev Fondu bu cür layihələri multikulturalizm sahəsində gözel təşəbbüs olmaqla yanaşı, mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında dialoq üçün əsl global nümunədir.

Dövlət başçısı İlham Əliyevin 2015-ci il mayın 18-də Bakıda keçirilən "Mədəniyyəti ortaq təhlükəsizlik namine paylaşaq" mövzusunda 3-cü Ümumdünya Mədəniyyətlərərası Dialoq Formunun rəsmi açılışında etdiyi çıxışda "Azərbaycanın mədəniyyətlərərası" dialoqda, multikulturalizmin inkişafında öz rolunu oynadığını, ölkəmizin sivilizasiyaların, mədəniyyətlərin, dinlərin qovşağında yerləşdikini və coğrafi mövqeyimizin ölkəmizin mədəni müxtəlifliyinə səbəb olduğunu diqqətə çatdırırdı. Əsrər boyu bir çox xalqların, mədəniyyətlərin, dinlərin nümayəndərinin Azərbaycanda sülh şəraitində yaşadığını və ölkəmizin inkişafına öz töhfələrini verdiyi vurğulayan Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, biz mədəni və tarixi irlərimizlə fəxr edirik.

Tarixi ipək Yolunda yerleşən Azərbaycan müxtəlif sivilizasiyaların qovuşduğu məkan olaraq, əsrər boyu milli-mədəni rəngarənglik mühitinin formalasdığı, ayrı-ayrı milletlərin və konfessiyaların nümayəndərinin sülh, əmin-amanlıq, qarşılıqlı anlaşma və dialoq şəraitində yaşadığı diyar kimi tənmişdir. Ölkəmizde multikulturalizm artıq alternativi olmayan həyat tərzinə çevrilmişdir. Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin yaradılması müasir dövrə respublikamızda gerçəkləşdirilən siyasetin tolerantlıq prinsiplərinə bu gün də sadıq qalmasının bariz nümunəsidir. 2016-cı il Azərbaycan Respublikasında "Multikulturalizm İli" elan edilmişə haqqında Prezident İlham Əliyevin verdiyi Sərəncamlı bu sahəyə ayrılmış diqqət və qayğı özünü göstərir.

Heydər Əliyev Fondu yaranması ilə aparılan yüksək səviyyəli islahatlar nəticə-

sində, 2003-2017-ci illər ərzində YUNESKO-nun sənədlərində Azərbaycan Qeyri-Maddi Mədəni ırs Siyahısına 13 Qeyri-Maddi Mədəni ırs nümunəsi daxil edilmişdir.

Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və Heydər Əliyev Fondu təşkilatlığının sayəsində muğam sənətinin qorunub-saxlanılması, zəngin tarixə malik ifaçılıq sənətinin gələcək nəsilləre çatdırılması, yeni ifaçılar nəslinin yetişdirilmesi məqsədi ilə 2005-ci ildə "Muğam televiziya müsabiqəsi" keçirməye başlandı. 7 noyabr 2003-cü il tarixində Azərbaycan Muğamı YUNESKO tərəfindən bəşəriyyətin Qeyri-Maddi ırsının şah əsəri elan olunmuşdur. 2008-ci ildə Azərbaycan müğamları YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

28 sentyabr - 2 oktyabr 2009-cu il tarixində Birləşmiş Ərəb Əmirliliklərinin Abu-Dabi şəhərində keçirilmiş YUNESKO-nun Qeyri - Maddi Mədəni ırs üzrə Hökumətlərərası Komitəsinin 4-cü Sessiyası çərçivəsində qəbul edilmiş qərara əsasən, Azərbaycan Aşıq Sənəti YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir. Ele eyni sessiyada Novruz çoxmillətli nominasiya (Azərbaycan, Hindistan, İran, Qırğızistan, Pakistan, Türkiye, Özbəkistan) kimi YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

"Ənənəvi Azərbaycan Xalçaçılıq Sənəti" 15-19 noyabr 2010-cu il tarixində Keniyanın Nairobi şəhərində keçirilən YUNESKO-nun Qeyri-maddi Mədəni ırs üzrə Hökumətlərərası Komitəsinin 5-ci Sessiyası çərçivəsində qəbul edilmiş qərara əsasən, YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

"Tar və Onun İfaçılıq Sənəti" 3-7 dekabr 2012-ci il tarixində Parisdə keçirilən YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırs üzrə Hökumətlərərası Komitəsinin 7-ci Sessiyası çərçivəsində qəbul edilmiş qərara əsasən, "Tar və onun ifaçılıq sənəti" YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

"Azərbaycan Respublikasında Çovqan Ənənəvi Qarabağ Atüstü Oyunu" 2-8 dekabr 2013-cü ildə Bakıda keçirilən YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırs üzrə Hökumətlərərası Komitəsinin 8-ci Sessiyası çərçivəsində qəbul edilmiş qərara əsasən, YUNESKO-nun Təcili Qorunmaya Ehtiyacı olan Qeyri-Maddi Mədəni ırs Siyahısına daxil edilmişdir.

"Ənənəvi Kəlağayı sənəti və simvolizmi, qadın ipək baş örtüklerinin hazırlanması və istifadə olunması" 24-28 noyabr 2014-cü il tarixində Parisdə keçirilən Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Qorunması üzrə Hökumətlərərası Komitəsinin 9-cu sessiyasında YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırs üzrə Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

"Lahicin misgərlik sənəti" 30 noyabr - 4 dekabr 2015-ci il tarixində Namibiyada keçirilmiş Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Qorunması üzrə Hökumətlərərası Komitəsinin 10-cu sessiyasında YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırs üzrə Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

"Nazik çörəyin hazırlanma və paylaşma mədəniyyəti: Lavaş, Katırma, Jupka, Yufka" 28 noyabr-2 dekabr 2016-cı il tarixlərində Efiopiyanın Oddis-Əbəbə şəhərində keçiril-

miş YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırs üzrə Hökumətlərərası Komitəsinin 11-ci sessiyası çərçivəsində çoxmillətli nominasiya (Azərbaycan, İran, Qazaxistan, Qırğızistan və Türkiye) kimi YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Reprezentativ Siyahısına daxil edilmişdir.

YUNESKO-nun Dünya Yaddaşı Programının Beynəlxalq Məşvərət Komitəsinin (IAC) 2017-ci il 24-27 oktyabr tarixlərində keçirilmiş toplantısında 2016-2017 nominasiya dövrü üzrə Mehəmməd Fizulinin "Divan" əlyazmasının süreti Dünya Yaddaşı Programının Beynəlxalq Reyestrinə daxil edilmesi üçün YUNESKO Baş Direktoruna tövsiyə edilmişdir. Fizulinin "Divan" əlyazmasının süretinin Dünya Yaddaşı Programının Beynəlxalq Reyestrinə daxil edilmesindən sonra, reyestrdə Azərbaycanın yazılı ırsına aid artıq ölkəmizin "Orta əsrin tibb əlyazmaları" sənədi də daxil olmaqla, 2 nominasiya yer alır.

2005-ci ilin payızında YUNESKO Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar İnstitutunda mühafizə olunan üç orta əsr tibb əlyazmasının, rəsmi olaraq, "Dünya Yaddaşı" Programının Registrinə daxil etdi. Həmin siyahiya dönyanın ən unikal və əvəzlənlənməz yazılı abidələri daxildir. Bu qərari təsdiqləyən Sertifikat Əlyazmalar İnstitutuna YUNESKO-nun baş katibi Koşiro Mat-suura tərəfindən təqdim edilmişdir.

Dolma (sarma)- Azərbaycanın qədim milli xörəklərindən biridir. Dünyada dolmanın 30-a yaxın növü var. Dolma qədim türk sözü olub, mənaca "dolmaq" felindən götürürlüb. Bəzi regionlarda buna "sarma" da deyirlər. Bu da, "sarmaq" felindən götürürlüb. Qədim istifade olunan mehsullardan və texnologiyadan asılı olaraq, müxtəlif növləri vardır. 2017-ci ildə Azərbaycanda "Dolma hazırlanması və bölgündürüləməsi" ənənəsi mədəni identifikasiyin göstəricisi" kimi UNESCO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırs Siyahısına salınmışdır.

"Kamança simli musiqi alətinin hazırlanması və ifaçılıq sənəti" YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırs üzrə Reprezentativ Siyahısına daxil edilib. Bu qərar YUNESKO-nun Qeyri-Maddi Mədəni ırsın Qorunması üzrə Hökumətlərərası Komitənin 12-ci sessiyasında Azərbaycan və İranın birgə təqdim etdiyi nominasiya qəbul edilib. Kamança Azərbaycanın ən qədim musiqi alətlərindən biridir. "Kamança" adıyla bu alət Azərbaycanda, İranda, Qafqazın müxtəlif ölkələrində tanınır. Misirdə "Kamanqa", Orta Asiya da isə "Qişək" adlanır.

Defələrlə YUNESKO-daki konsertlərde, məhz Azərbaycan musiqiçiləri kamançada ifalar səsləndirib. Azərbaycan Nümayəndə Heyeti adından çıxış edən ölkəmizin YUNESKO yanında Daimi Nümayəndəsi, sefir Anar Kərimov bildirib ki, kamança sənəti ölkəmizin sərhədlərindən daha geniş coğrafiani əhatə edir, bu yüzülliklər boyu nəsillərdən nəslə örürən mədəni mənsubiyət nümunəsidir. Müzakirələr zamanı erməni tərəfi, hər zaman olduğu kimi, kamançaya da sahib çıxmaga çalışaraq, təxribatçı şixşalar ediblər. Onlar kamançanın Azərbaycanın deyil, Ermənistən qədim musiqi aləti olması ilə bağlı cəfəng iddialar irəli sürürlər.

Amma onların təxribatının qarşısı alınır. Azərbaycan nümayəndələri faktlara söykənən dəlillərə əsas getirərək, kamançanın, məhz Azərbaycana adı olmasını qarşı tərefin diqqətine çatdırıblar. Türkiyənin YUNESKO-dakı Nümayəndə Heyetinin üzvləri də Azərbaycana dəstək nümayiş etdirib. Musiqiçilərlər ermənilərin YUNESKO-nun qəbul etdiyi qərara qarşı çıxmına təccübələnməyiblər. Çünkü bu, ilk hal deyil. Əvvəller də mənfur qonşularımızın Azərbaycan musiqiçilərinə və musiqi alətlərinə sahib çıxməq cəhdələri olub. Amma onların bu iddiaların qarşısı həmişə alınır. Musiqiçilərlər deyirlər ki, ermənilər kamançada ifa etməyi birgə yaşadığımız dövrlərdə Azərbaycandan öyrəniliblər. Onlar müğamı bilmədiyi üçün azərbaycanlı xanəndənin və tarin ifasını kamançada təkrar edirdilər. Bununla da, onlar bu bilikləri mənimsemərək kamançanı özlərininkin sayıv və müxtəlif əsəssiz iddialarla irəli sürürdülər. 2018-ci ildə Təcili Qorunmaya Ehtiyacı olan Qeyri-Maddi Mədəni ırs Siyahısına daxil edilmiş YALLI ənənəvi rəqs rəqsleri, xüsusi, kollektiv çıxışlara əsaslanan rəqs nümunələridir. Yallı rəqs birliyi müxtəlif bayram və tədbirlərdə müstəqil şəkildə və ya planlaşdırılmış qaydada rəqsərləri səhnələşdirən təlim keçmiş rəqqaslardan ibarətdir.

2019-cu ilin böyük uğurlarından biri də Bakıda YUNESKO-nun Ümumdünya ırs Komitəsinin 43-cü sessiyasında Azərbaycanın "Xan Sarayı ilə birgə Şəkinin tarixi mərkəzi" UNESCO-nun Ümumdünya ırs Siyahısına daxil edilmişdir. Yallı rəqs bəri boyu ölkəmizin mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi tanınmışdır. Unikal abidələrlə zəngin Şəki şəhərinin tarixi hissəsinin məhafizəsi və inkişafı daim dövlətin diqqətində saxlanılmışdır.

Dövlət başçısı İlham Əliyev Azərbaycan xalqını təbrik edərək bildirmişdir ki, Şəkinin tarixi mərkəzdən keçmişimizi özündə təcəssüm etdirən Şəki Xan Sarayı, karvansaraylar, məscid və minarələr, qədim körpülər, sənətkarlıq emalatxanaları və yaşayış evləri bu gündən etibarən təkçə xalqımızın deyil, bəşəriyyətin mədəni ırsı hesab olunur."Azərbaycan sülhsevər, qədim sivilizasiyaya, qədim mədəniyyətə və tarixə malik olan bir ölkədir. Ölkəmizdə dini və ya milli zəmində heç zaman heç bir qarşidurma olmayıb və bu gün də yoxdur. Əsrər boyu Azərbaycanda müxtəlif dinlərin, mədəniyyətlərin, millətlərin nümayəndəleri sülh, qarşılıqlı hörmət şəraitində yaşayıblar. Təsəddüfi deyil ki, bu gün də Azərbaycan dünyada mutlikulturalizm mərkəzlərindən biri kimi tanınır." Ölkənin Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva sentyabrın 25-de Romadakı "Custianian" Sarayında keçirilən "Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin yaranmasının 100 illiyi və Azərbaycan Respublikası ilə İtaliya Respublikası arasında strateji tərəfdəliq münasibətləri" adlı konfransdakı çıxışında diqqətə çatdırıldı. Səslənən bu fikirlər Azərbaycan xalqının ümumbəşər mədəniyyətinə verdiyi töhfənin beynəlxalq miyandasda bir daha etirafıdır.

**Nərimən Əhmədova,
"ASAN Xidmət" in böyük
məsləhətçisi, Prezident yanında
Dövlət idarəciliy Akademiyasının,
"Dövlət və Bələdiyyə idarəetməsi"
ixtisası üzrə ikinci kurs tələbəsi**

Azərbaycan, Pakistan və Türkiyə dostluğu Los-Ancelesdə qeyd olunub

Azərbaycan, Pakistan və Türkiye dövlətləri və xalqları arasındaki dostluq və qardaşlıq münasibətlərinə həsr olunmuş ikinci illik tədbir keçirilmişdir. Tədbir hər üç ölkənin Los Ancelesdəki Baş Konsulluqlarının birgə təşkilatçılığı ile təşkil edilib.

Qeyd edək ki, birinci illik tədbir 2018-ci ilde Azərbaycanın Los Ancelesdəki Baş Konsulluğunda keçirilmişdir. Azərbaycanın Los Ancelesdəki Baş Konsulluğundan SİA-ya verilən məlumatə görə, bu dəfə Türkiyənin Baş Konsulluğunun ev sahibliyi etdiyi tədbirdə sözügedən ölkələrin baş konsulları, Kaliforniyadakı Azərbaycan, Türkiye və Pakistan icmalarının rəhbərləri və üzvləri, tənmiş ictimai xadimlər və jurnalistlər iştirak edib.

Hazırda Los Ancelesdə səfərdə olan Dağılıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının nümayəndə heyeti, o cümlədən icmanın sədri Tural Gəncəliyev, nümayəndə heyətinin üzvləri Gülməmməd Məmmədov, Dürdənə Ağayeva və Ceyhun Ələkbərov da tədbirdə iştirak ediblər.

150-dək icma üzvünün qatıldığı tədbir hər üç ölkənin dövlət himnlarının ifası ilə başlamışdır. Azərbaycanın Los Ancelesdəki baş konsulu Nəsimi Ağayev üç ölkə arasında həm ikitərəfi, həm də beynəlxalq təşkilatlar çerçivəsində eməkdaşlığı

şin yüksək səviyyədə olduğunu diqqətə çatdırır. O, Pakistan və Türkiyənin xüsusiyyəti Ermənistən-Azərbaycan münasibəsində ölkəmizə göstərdikləri hərtərəfli dəstəyin Azərbaycan hökuməti və xalqı tərəfindən yüksək qiymətləndirildiyini vurgulayıb. Diplomat, Pakistanın işgalçi Ermenistanı dövlət kimi tanımadığını və Türkənin Ermenistanla sərhədlerinin bağlı saxlanılmasının hər iki qardaş ölkənin Azərbaycan ilə həmərliyinin bariz göstəriciləri olduğunu qeyd edib.

Türkiyənin Los Ancelesdəki baş konsulu Can Oğuz üç ölkə arasında münasibələrin yüksələn xətə inkişaf etdiyini qeyd edərək, siyasi, iqtisadi, humanitar və digər sahələrdə əməkdaşlığın vacibliyindən danışın və hər üç icmanın öz güclərini birləşdirməsinin önemini vurgulayıb. Pakistanın Los Ancelesdəki baş konsulu Abdul Cabbar Memon çıxış edərək, üç ölkə arasında six münasibələrin Los Ancelesdəki Baş Konsulluqlar və buradakı icmalar arasındaki münasibətlərə çox önəmli təsir göstəriyini bildirib. Bu kimi birge tədbirlərin davamlı olacağına əminliyini ifade edən baş konsul, 2020-ci ildəki 3-cü illik tədbirdə Pakistan Baş Konsulluğu olaraq evsahibliyi edəcəklərini elan edib. Hər iki baş konsul Azərbaycan torpaqlarının işğalının

davam etməsinin qeyri-məqbul olduğunu bildirərək, təmsil etikləri dövlətlərin Azərbaycanın haqq səsini daim dəstəklədiklərini vurğulayıblar.

Tədbirin əsas natiqi qismində çıxış edən Dağılıq Qarabağın azərbaycanlı icmasının sədri Tural Gəncəliyev Ermənistən Azərbaycana qarşı işgalçılıq və etnik temizləmə siyaseti baredə danışaraq, bu işgal nəticəsində yüzminlərlə azərbaycanlıların didərgin salındığını və bu gün də məcburi köçkünlər yaşadıqlarını diqqətə çatdırır. T. Gəncəliyev bildirib ki, bu qədər insanın eşsələr boyu yaşadıqları öz ana yurdlarından məhrum edilmələri böyük bir hüquq pozuntusu, cinayet və ədalətsizliyidir ki, bu da tezliklə aradan qaldırılmalı, işğalə son qoyulmalı və azərbaycanlılar öz torpaqlarına qayitmalıdır. T. Gəncəliyev Türkiyə və Pakistan icmalarına Azərbaycanın haqqı mövqeyinə Los Ancelesdə verdikleri dəstəye görə təşkükünü bildirib.

Tədbirdə həmcinin Pakistan mənşəli yerli siyasetçilər, o cümlədən Örvayn şəhər şurasının üzvü Fərəh Xan və Los Anceles şəhərinin insan Haqları üzrə müvəkkili Amna Qazi çıxış ediblər.

Sonra Kaliforniya Azərbaycan Dostluq Assosiasiyasının icraçı direktoru Kimiya Məmmədova, Pakistan Şurasının sədri Adnan Xan və Türkiyə icmasının liderlərindən Mətin Məngir çıxış edərək, Azərbaycan, Pakistan və Türkiyə icmalarını bir araya getirmək təşəbbüsünə alqışladıqlarını və bu tədbirin hər üç icmanın bir-biri rəsədindən daha da yaxınlaşdıracağına ümidivar olduğunu bildiriblər. Tədbir iştirakçıları tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanıb.

Bəhruz Quliyev: "Azərbaycanın mötəbər təşkilatlarda yüksək mövqeyə sahib olması bir reallıqdır"

Azərbaycan dövləti müasir dönya səsiyyəti tarixində özünün mötəbər imzasını qoyur və bu imza gələcək nəsillər üçün də bir örnəkdir". Bu fikirləri Olaylar.az-a "SəS" qəzetinin baş redaktoru, siyasi ekspert Bəhruz Quliyev Prezident İlham Əliyevin apardığı uğurlu siyaseti, o cümlədən, ölkəmizin beynəlxalq aləmdək nüfuzunun artırılması istiqamətində gördüyü davamlı işləri nişan etdirir.

Onun sözlərinə görə, bu yaxınlarda Azərbaycan özündə 120 ölkəni birləşdirən Qoşulmama Hərəkatı sədri qəbul etdi və həmin faktın özü artıq sübut edir ki, belə bir nüfuzlu beynəlxalq təşkilata sədri etmek ölkəmizə verilən ən ali qiymətlərdən biridir: "Əlbəttə ki, Hərəkatın prioritət məsələləri daim dünya ictimaiyyətinin diqqəti mərkəzində olur və cənab İlham Əliyev sədri qəbul edərək bir sira əhəmiyyətli məqamlara toxunaraq vurğuladı ki, təşkilatın bütün üzvləri, o cümlədən Azərbaycan beynəlxalq hüququn normalaşdırılmasına, prinsiplərinə hamılıqla əməl olunması üçün səylərini artırmalıdır. Həmcinin qeyd olunub ki, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatında sədri qəbul etdərək təsisi təsdiq etmişdir. Əbəs deyil ki, çıxış edən xarici qonaqlar və s. Zirvə Görüşünү yüksək səviyyədə təşkil etdiyinə və nümayəndə heyətlərinə göstərilən qonaqpərvərliyə görə cənab İlham Əliyev, Azərbaycan hökumətinə və xalqına minnətdarlıqlarını bildirdilər. Bu, bilavasitə beynəlxalq

digər sahələrdə də eyni mövqeni nümayiş etdirməsinin sübutudur.

Baxın, ölkə başçı-mızın da vurğuladığı kimi, Azərbaycan dövləti 2005-ci ildən etibarən 90-dan çox ölkəyə humanitar və texniki yardımçılar göstərib. Ölkəmiz Beynəlxalq İnkışafa Yardım Agentliyi müxtəlif ölkələrdə yoxsulluğun azaldılması, elm, mədəniyyət, sehiyyə, informasiya texnologiyalarını inkişafı, su resurslarından səməralı istifadə olunması, qrant proqramları və digər sahələrdə layihələr həyata keçirir və s. O cümlədən, Qoşulmama Hərəkatının 2030-cu ilə qədər fəaliyyətində də ölkəmizin sədriyinin öz töhfələri olacaq. Bakı görüşündə həmin ilə qədər Dayanıqli İnkışaf Məqsədlərinə nail olunması istiqamətində göstərilən səyələrin artırılması, iqlim dəyişikliyi, mqrasiya, qacqın və köçkünlər problemlərinin qarşısının alınmasının, dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasının, transmilli cinayətkarlığa qarşı mübarizənin, kütləvi qırqın silahların yayılması qarşısının alınmasının, ölkələrin suverenliyinə və ərazi bütövlüyünə hörmət edilməsinin önemi vurğulandı, Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlərin bu sahədə birgə əməkdaşlığının vacibliyi diqqətə çatdırıldı ki, bu da ölkəmizin beynəlxalq aləmdək söz sahibliyi funksiyasını təsdiq etmiş oldu. Əbəs deyil ki, çıxış edən xarici qonaqlar və s. Zirvə Görüşünü yüksək səviyyədə təşkil etdiyinə və nümayəndə heyətlərinə göstərilən qonaqpərvərliyə görə cənab İlham Əliyev, Azərbaycan hökumətinə və xalqına minnətdarlıqlarını bildirdilər. Bu, bilavasitə beynəlxalq

aləm tərəfindən dövlətimizə göstərilən yüksək inam və ali etimaddir".

Bəhruz Quliyev Qoşulmama Hərəkatında Azərbaycanın elədə etdiyi daha bir faktı da toxunaraq bildirdi ki, dövlət başçı-mız elektrik enerjisini istehsal üçün Azərbaycanda ancaq ekoloji təmiz qaz və su elektrik stansiyalarından istifadə olunduğunu vurğulayıb və eyni zamanda Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun hesabatına istinad edərək elektrik enerjisini elçətanlıq əmsali-na görə ölkəmizin dünyada ikinci yerde olduğunu xatırladıb: "Söz yox ki, ölkəmizin iqtisadi, enerji və s. sahələri ilə yanaşı, kosmik inkişaf mərhələsini də süretlə keçməsi təkzib olunmaz faktlara əsaslanır. Bu baxımdan, dünyadan enerji təhlükəsizliyinin təminatçı kimi Azərbaycanın mötəbər təşkilatlarda yüksək mövqeyə sahib olması bir reallıqdır". Ümumiyyətlə, əldə edilən nailiyyətlərimiz təməlinə dayanan gerçəklik amili həm də budur ki, bu gün Azərbaycan dövlətinin başçısı cənab İlham Əliyevin apardığı daxili və xarici siyaset həm xalqımız tərəfindən, həm də beynəlxalq qurumlar tərəfindən dəsteklənir, alqışlanır. Qoşulmama Hərəkatının Bakıda keçirilməsi, ölkəmizin bu quruma sədrliyə keçməsi də qeyd edilən bütün fikirlərin danılmaz sübutudur".

Azərbaycanın Dağılıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icması Sergey Lavrovun fikirləri ilə bağlı bəyanat yayıb

Azərbaycan Respublikasının Dağılıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icması Rusiyanın Xarici İşlər naziri Sergey Lavrovun fikirləri ilə bağlı bəyanat yayıb. AZERTAC bəyanatı təqdim edir. Azərbaycanın Dağılıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icması olaraq bəyan edir ki, Sergey Lavrov kimi təcrübəli bir diplomatın bu cür ifadələr səsləndirməsi ciddi təəssüf və təəccüb doğurur. Keçən ay Rusyanın Soçi şəhərində keçirilən "Valday" Beynəlxalq Diskussiya Klubunun XVI illik iclasının plenar sessiyasında çıxış edən Prezident İlham Əliyev bu məsələyə aydınlıq gətirərək bildirmişdi ki, "Dağılıq Qarabağ xalqı" anlayışı yoxdur. Dağılıq Qarabağın əhəmiyyəti var, münaqışə başlayana qədər bu, bərabər hüquqlara malik olan Azərbaycan və erməni əhalisindən ibarət idi. Dağılıq Qarabağın Azərbaycan əhalisi Ermənistən Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində işğal olunmuş digər 7 rayonun əhalisi kimi etnik təmizləməyə məruz qalmışdır.

Münaqışının həllinə məsul olan ATƏT-in Minsk prosesi çərçivəsində Dağılıq Qarabağın

erməni və azərbaycanlı icmaları məraqlı tərəflər kimi müəyyən olunmuşdur. Ermənistən-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqışası ilə bağlı mühüm beynəlxalq təşkilatların sənədlərində də heç vaxt "Dağılıq Qarabağ xalqı" məfhumu qeyd edilməyib.

Xatırlatmaq istərdik ki, 2019-cu ilde Rusyanın da təmsil olunduğu ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrleri iki dəfə regiona səfər edib və her iki sefərin yekun birgə bəyanatlarında Dağılıq Qarabağın azərbaycanlı və erməni icmaları ilə görüşdükllərini ayrıca qeyd ediblər. Sergey Lavrovun brifinqdə səsləndirdiyi fi-

kirələr həm də ona görə təəssüf hissi doğurur ki, o, Azərbaycanın Dağılıq Qarabağ bölgəsinən və ətraf 7 rayondan 1 milyondan çox köçkünlər düşmüş azərbaycanlılarının öz torpaqlarına qayıtmış hüququnu brifinqdə vurğulamır.

Azərbaycan üçün hansı həll variantının məqbul olmasına gəldikdə isə o, Azərbaycanın bütün beynəlxalq əhəmiyyət tərəfindən tənmiş ərazi bütövlüyünün bərpə olunması, qacqınların və məcburi köckünlərin öz doğma torpaqlarına, o cümlədən Dağılıq Qarabağ qayıtmasından ibarətdir. Bu, BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələri və Helsinki Yekun Aktının tələbidir.

Rusiya Xarici İşlər naziri Sergey Lavrov özü də beynəlxalq tədbirlərdə çıxış zamanı BMT Nizamnaməsinə riayet edilməsi və BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrinin yerinə yetirilməsini teləb edir və buna görə digər dövlətləri tənqid edir.

Biz Azərbaycan Respublikası Dağılıq Qarabağ bölgəsinin azərbaycanlı icması olaraq bir daha bəyan edir ki, icmamızın 80 mindən çox azərbaycanlı üzvü öz yurduna geri qayıdaqları günü gözləyir. Biz Ermənistən-Azərbaycan Dağılıq Qarabağ münaqışasında vəsiyyətli missiyası həyata keçirən həmsədr dövlətlərden və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlardan edəlatlı mövqə gözəyir. Yalnız bundan sonra Dağılıq Qarabağda sülh bərqərar ola və keçmişdə olduğu kimi, azərbaycanlılarla ermənilər sülh şəraitində Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə tanınan sərhədləri daxilində yaşaya bilərlər.

Ermənistan Azərbaycanla Gürcüstan arasında qardaşlıq və dostluq münasibətlərinə həmişə nifaq salmağa çalışır

Son aylarda Qazax istiqamətində Azərbaycan-Ermənistan sərhəd xəttində baş verən hadisələr birmənalı olaraq göstərir ki, Azərbaycan sərhədçiləri heç şübhəsiz və strateji əhəmiyyətli uğurlar qazanıb. Bununla əlaqədar, erməni tərəfin öz uğursuzluqlarını gizlətmək üçün Azərbaycan hərbi qulluqçularının guya Gürcüstan ərazisini tutmasında ittihamlarla gizlətmək cəhdlərinin, habelə real məglubiyyətlərini “müzəffər” relyasiyalar kimi qələmə vermək səylərinin ətraflı təhlili xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.

AZƏRTAC bu hadisələrin hərbi-siyasi təhlilini təqdim edir.

Azerbaycan ile Gürcüstan arasına nifaq salmaq, ölkələrimizin qardaşlıq və dostluq münasibətlərinə xələl getirmək cəhdleri bu gün və hətta dünən də başlamayıb. Erməni tərəfi faşist Almaniyasının baş ideoloqu Yozef Göbbelsin məşhur vəsiyyətlərinə israrla riayet etməyə çalışır. Göbbelsin "min dəfa təkrarlanan yalan həqiqətə çevrilir" sözleri öz uğursuzluqlarını inkar etmək siyasetinin və ağlaşımaz ümidişinin reallaşması namən böhtan insunasiyalarında manyakcasına inadkarlığın mahiyyətini çox gözəl ifade edir. Obyektiv təhlil qaydaları hadisələrin müqayiseli və xronoloji baxımdan dəqiq tutuşdurulmasını tələb edir və tərəflərin əsl məqsədlərini kifayət qədər dəqiq üzə çıxarmağa imkan verir. Bu hədəflər isə çox vaxt hadisələrin zahiri formaları arxasında gizlənir. Biz də bu qaydaya riayet edərək dövlət sərhədində baş veren hadisələrin xronoloji ardıcılığını nəzərdən keçirməyə və erməni tərəfin əslində pis oyun zamanı vaxsı mina

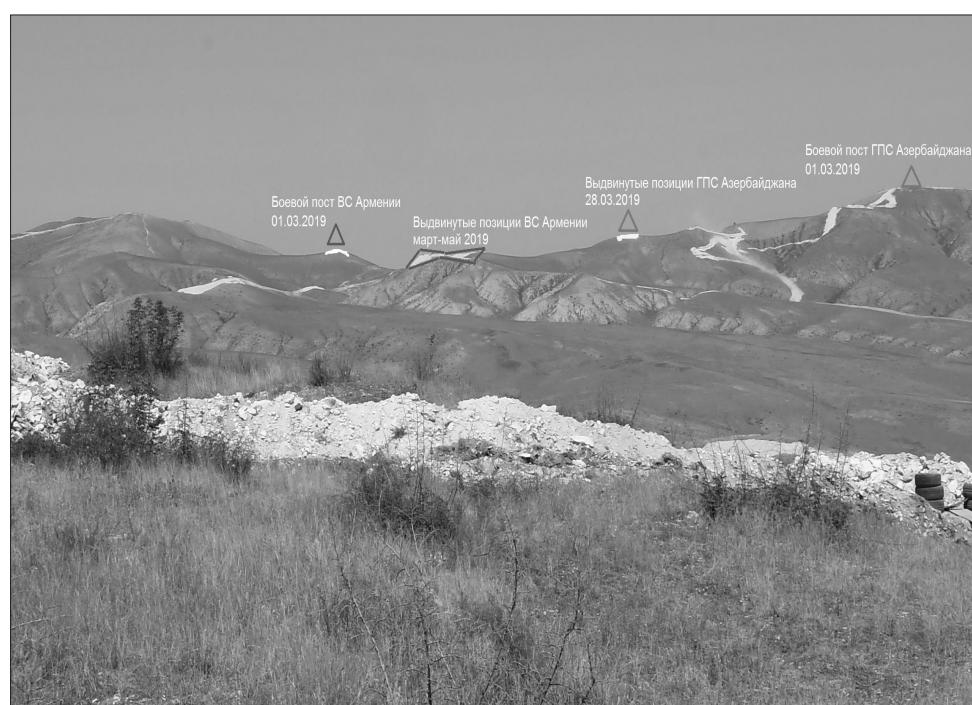
də hakim yüksəklikləri elə keçirmək idir. Azərbaycan tərəfi düşmenin bu niyyətin vaxtında aşkar edir (bax: peyklə çəkilmiş 1-ci şəkil - erməni silahlı qüvvələri tərəfindən 2019-cu il martın 13-16-da döyüş postlarının irəli çəkilməsi ilə bağlı mühəndis işləri).

Erməni bölmələrinin daha əlverişli mövqelərdə möhkəmlənməsinə yol verməmələ üçün onları qabaqlamaq və sərhəd döyümövqelerini sərhəd xəttinə qədər irəli çəkmək barədə qərar qəbul edilir. Qeyd etmə

(<https://ru.armeniasputnik.am/politics/20191003/20640194/Tavushe-vsledstvie-strelby-VS-Azerbaydzhana-pogib-28-letniy-armyanskiy-kontraktnik.html>) və erməni silahlı bölməlerinin bir neçə hərbi qulluqçusu yaralanır. Bu fakt Ermənistən KIV-ləri tərəfindən də təsdiqlənir (<https://ru.armeniasputnik.am/incident-s/20190729/19831771/MID-Armenii-soobschilo-o-gibeli-odnogo-i-ranenii-2-voennykh-na-granitse-s-Azerbaydzhandom.html>).

Bəs həmin vaxtda erməni tərəfi ne edir? Düz fikirləşirsiniz. Həqiqətə tam zidd olan ictimai rey formalasdırmağa başlayır. Məsələn, Ermenistan Müdafiə nazirinin müavini Qabriyel Balayan avqustun 12-də Azərbaycanla həmsərhəd Tavuş istiqamətində erməni ordusunun mühüm uğurları barədə bəyanatla çıxış edir (<https://ru.armeniasputnik.am/society/20190812/20036476/Arm yanskie-VS-poluchili-preimuschestvo-nadyadom-pozitsiy-Azerbaydzhana---Balayan.html>). Lakin onlar burada da, necə deyərlər, uğursuzluğa düşçə olur. Avqustun 16-da Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidməti DSX-nin nümayəndəsi general-major Elçin İbrahimovun şəxsində bu informasiyanı tamamilə təkzib edən bəyanatla çıxış edir və göstərir ki, eksine, təmas xəttində strateji üstünlük Azərbaycan tərəfinə məxsusdur.

Təəssüf ki, bundan sonra dövlət sərhədində vəziyyət gərgin olaraq qalır. Erməni tərəfi Azərbaycan sərhədçiləri tərəfindən la-yiqincə dəf edilməsinə baxmayaraq, atəşkəs rejimini pozmaqdə israrla davam edir, neticədə 61 yaşı azərbaycanlı ekskavatorcu ölümçül yaralanır və bunun cavabında Azərbaycan sərhədçiləri düşmənin bir neçə hərbi qulluqçusunu neytrallaşdırır (<https://ru.armenia.iaspunk.am/politics/20191003/20640194/V-Tavushe-vsledstvie-strelby-VS-Azerbaydzhana-pogib-28-letniy-armyanskiy-kontraktnik.html>, <http://armenianreport.com/pubs/228991/>, <http://armenianreport.com/pubs/228983/>).

nümayiş etdirmeyə yönəlmış indiki addımlarının real mahiyyətini göstərməyə çalışacaqla.

2018-ci ilin sonunda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq qərarına əsasən, Ermənistanla dövlət sərhədinin Qazax və Ağstafa rayonlarının ərazisindəki hissəsinin qorunması Azərbaycan Dövlət Sərhəd Xidmətinə həvalə edilib. Bu, Azərbaycanın ali rəhbərliyinin həmin istiqamətdə gərginliyi azaltmaq və sərhəd infrastrukturunu təkmilləşdirmək istəvinin döstericisidir.

Bu qərardan dərhal sonra Azərbaycan Sərhəd Xidməti dövlət sərhədində xidmət keçmək, sərhəd döyüş postları tikintisi ve onların təchizatı üçün zəruri şərait yaradılması üzrə irimiqyaslı tədbirlər həyata keçirməyə başladı. Qısa müddətdə bu istiqamətdə yeni sərhəd postları istifadəyə veril-

di, sərhəd mövqeleri arasında təhlükəsiz gediş-geliş məsələləri həll edilir, digər keyfiyyət dəyişiklikləri baş verir. Bunlar şəxsi heyətin döyüş ruhunun yüksəlməsi ilə müşayiət olunur, bu isə qarşı tərefi narahat etməyə baslavır.

Erməni tərəfi əvvəlcə həmin dəyişiklikləri özü üçün əlverişli hesab edirdi, onun fikrincə Azərbaycan sərhədçiləri döyüşəməliyyatları aparmağı "bacarmazlar", bu-na görə də 2019-cu il yanvarın 12-də Azərbaycan sərhədçilərini "yoxlamağa" cəhd göstərir - mühəndis texnikası iriçaplı atıcı silahlardan atəş tutulur və bunun müqabi-lində ermənilər layiqli cavabını alır.

Martin əvvəlində Ermənistən silahlı güvəyərinin hərbi gullunguları vol-mühən-

quvvələrinin hərbi qulluqçuları yol-munəndis işləri aparılması bəhanəsi ilə öz mövqelərini dövlət sərhəd xətti boyunca irəlilətməyə başlayır. Onların əsl məqsədi isə tə-

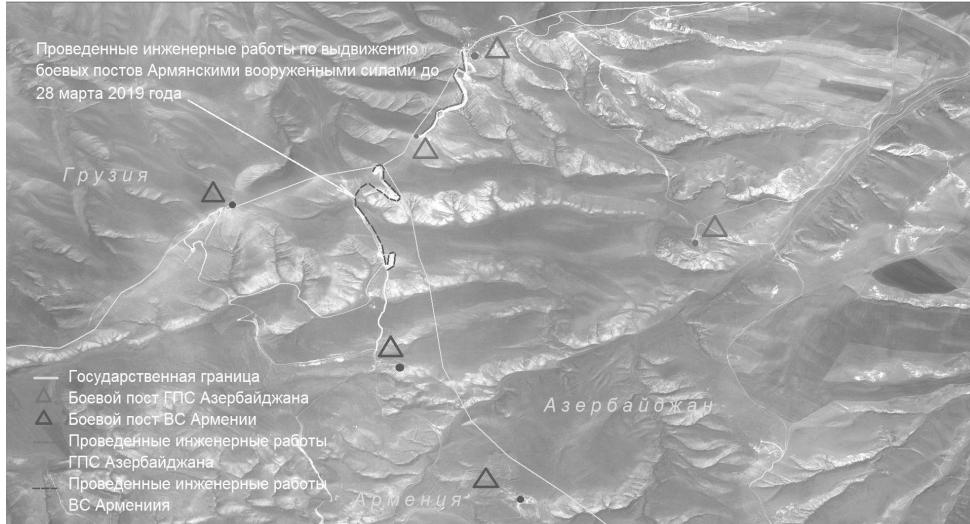
lazımdır ki, dövlət sərhəd xəttinə kifayət qədər yaxın (80-230 metr) yerləşən ermən tərəfin mövqelərindən fərqli olaraq, o vaxt Azərbaycan tərəfin döyüş mövqeləri sərhəd xəttindən təqribən 2 kilometr aralı ididir. İntensiv atəşlərə baxmayaqarəq və şəxsi həyətin səyləri, habelə onların hərəkətlərinə taktiki baxımdan savadlı rəhbərlik edilməsi sayesində artıq martın 28-də sərhəd xəttindən təqribən 300 metr aralıda yerləşən hərəkət kim yüksəklikdə Azərbaycan sərhədçilərinin yeni döyüş postu qurulur (bax: peykla çəkilmiş 2-ci və 3-cü şəkillər - erməni silahlı qüvvələri tərəfindən 2019-cu il martın 28-nə qədər döyüş postlarının irəli çəkilməsi üzrə mühəndis işləri). Beləliklə, düşmənin öz mövqelərini irəli çəkmək niyyəti tamamilə neytrallaşdırılır və bu niyyət öz mənasını itirir, erməni silahlı qüvvələrinin yeganə çəresi Azərbaycanın qürurla dalğalandanan milli bayrağını yaxınlıqda köməksiz halda müsahide etməvə qalır.

Bu vəziyyetlə başışmaq istəməyən erməni tərefi iyun ayında dövlət sərhədi istiqamətində öz mövqelerini irəlilətmək məqsədilə növbəti dəfə provokasiyaya el atır və Azərbaycan sərhədçiləri onları qabaqlamaq məqsədilə yenidən təsirli tedbirlər görməye məcbur olur. Neticədə iyulun axınlarında Azərbaycan sərhədçiləri öz döyüş mövqelerini irəlilədir və sərhəd xəttinin bir lavasitə yaxınlığında hakim yüksəklikdə möhkəmlənir (bax: peykəl çəkilmiş 4-cü şəkil - erməni silahlı qüvvələri tərəfindən 2019-cu il iyulun 31-nə qədər döyüş postları rının irəli çəkilməsi üzrə mühəndis işləri). Bunun sayəsində erməni silahlı qüvvələrinin bir neçə döyük mövqeyi, həmçinin Gürcüstan'dan Ermənistana gedən qaz boru kəməri və qaz-kompressor stansiyası (bax: şəkil 5) Azərbaycan sərhədçilərinin tam nəzarəti altına düşür. Bu, erməni tərefi üçün əsərən olur.

Erməni tərəfi buna cavab olaraq, snayperləri öz müvəqqətə hərəkət etdirir, onları

14 noyabr 2019-cu il

Ermənistan Azərbaycanla Gürcüstan arasında qardaşlıq və dostluq münasibətlərinə həmişə nifaq salmağa çalışır

Əvvəli-Səh-11

Erməni tərəfin gərginliyi artırımaqda əsas məqsədinin ne olduğunu soruşsaq, bu sualın ən məntiqi cavabı belə olar ki, onlar Azərbaycan sərhədçilərini cavab tədbirləri görməye təhrik etmək və bu fonda özlerini zərərəkmis tərəf kimi qələmə vermek, bundan istifadə edərək Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının müvafiq mexanizmlərinə təsir etməyə çalışmaq isteyirlər. Təxminən 30 il bundan əvvəl belə "fəndlər" ermənilərə ciddi üstünlük gətirmişdi, lakin xoşbəxtlikdənd indi zəmane deyişib və bütün dünya ermənilərin yalanları və məkriliyi barədə kifayət qədər məlumatlıdır.

Yuxarıda deyilənləri yekunlaşdıraraq, bu əticələrə gəlmək olar: temas xəttində gərginliyin artırılması ilə bağlı bütün halların təşəbbüskarı Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələri olub. Həm mart ayında, həm də iyun ayında erməni tərəfin provokasiyaları bumerang effekti ilə başa çatıb, yəni onların hərəkətlərinə cavab olaraq Azərbaycan sərhədçiləri həmhüdud ərazinin strateji əhəmiyyətli hissələrini öz nəzarəti altına götürüb və ermənilərin təhrikçiliyinə qarşı aparılan eks əməliyyat nəticəsində Azərbaycan sərhədçilərinin döyüş mövqələri 1,5-1,7 kilometr irəlileyib və erməni ordusunun döyüş mövqələri bizimkilərin tam nəzarəti altına düşüb (Bunun nəticəsində Ermənistən

neçə hektar ərazisi Azərbaycan sərhədçilərinin nəzarəti altına keçməsi barədə nəticə çıxarmağı oxuculara hevələ edirik).

Bəs bu vəziyyətdə erməni silahlı qüvvələrinin komandanlığı nə edir? Onlar özlərini hərbi avantürasına və döyüşdə məruz qaldığı itkilərə görə məsuliyyəti etiraf etmək evezinə "Tavuş istiqamətində ciddi hərbi-strateji uğur qazanmalari" barədə raport verir. Bu, 3-cü ordunun korpus komandiri, polkovnik Qriqori Xaçaturova (KTMT-nin sabiq baş qərargah rəisi, sabiq baş katib, hazırda istintaq altında olan Yuri Xaçaturovun oğluna) general-major hərbi rütbəsi verilməsi ilə, habelə Ermənistən müxtəlif kütłəvi informasiya vasitələrində Azərbaycan ilə sərhəddə guya 140 hektar ərazinin azad edilməsi barədə çoxsaylı feyk məlumatın yayılması ilə təsdiqlənir.

Lakin erməni tebligat-təşviqat maşını bununla da kifayətlənmir. Ermənistən xüsusi xidmət orqanlarındakı kuratorları tərefindən istiqamətləndirilən erməni KİV-ləri, həmçinin erməni diasporu tərefindən səxavətə sponsorluq edilən xarici medialar (məsələn, Hollandiyanın "bellingcat.com" saytı), yena də Göbbelsin "yalan na qədər dehşətli olsa, külə ona bir o qədər hevəsle inanır" fikrini rəhbər tutaraq Azərbaycan tərəfi guya Gürcüstan ərazisinə müdaxilə etməkdə təqsirləndid-

rərək Gürcüstəni da bu məsələyə cəlb etməyə çalışırlar. Bu halda bir neçə məqsəd güdürlər: Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərinə nifaq salmaq; Gürcüstəni öz ərazisində Ermənistana qarşı istifadə edilməsi məqsədilə həmin ərazini Azərbaycana verməkdə günahlandırmaq; özlərinin Gürcüstan ərazisini tutmaq planları üçün zəmin hazırlamaq. Bunu təsdiq edən müxtəlif bəyanatlar var: əgər Gürcüstan özü tədbir görməsə, Ermənistən öz ərazisine qarşı təhlükənin qarşısını istənilən vasitələrlə almaq hüququnu saxlayır; Ermənistən özü tərefindən Gürcüstan torpaqlarının tutulmasını ört-basdır etmək - bu işğal nəticəsində Gürcüstan ərazisində on minlərlə kvadratmetr ərazi, o cümlədən Gürcüstandakı Xucabi monastırı erməni silahlı dəstələrinin nezareti altına düşüb. Gürcüstanın "kavkazplus.com" saytı bu il 5 noyabr tarixli materialda bu barədə etrafı yazmış (http://kavkazplus.com/2019/11/05/26929#.XccFpDMzbIU).

Bu insusasiyalar fonunda iyulun 14-də Azərbaycan-Gürcüstan dövlət sərhədindəki "Keşikçidağ" Dövlət Tarix-Mədəniyyət Qoruğu ərazisində Azərbaycan sərhədçilərinə qarşı töredilmiş provokasiya yada düşür. Bu provokasiyanın təşkilatçılarının və icraçılarının niyyətinə görə o, gürcü vətəndaşları arasında çoxsaylı tələfata getirib çıxarmalı və bununla-

da Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərini əhəmiyyəti dərəcədə mürəkkəbləşdirməli idi. Yalnız Azərbaycan sərhədçilərinin şüurlu və misilsiz təmkinli davranışının sayesinde bu mürəkkəb, sünü şəraitdə yaradılmış və israrla qızışdırılan vəziyyəti idarə etmək mümkün oldu.

Böyük ehtimalla demək olar ki, Azərbaycanın Ermənistən və Gürcüstan ilə sərhədində yuxarıda göstərilən hadisələr arasında birbaşa əlaqə olub. Yetərinə əsaslandırılmış bu fərziyyəni həmin hadisələr barədə erməni məbuatında dərc olunmuş materialların adı təhlili ilə de təsdiqləmək olar.

Proseslərin inkişafının sadə məntiqi göstərir ki, Azərbaycan-Gürcüstan münasibətlərinin pişəşməsində maraqlı olan yeganə region dövləti Ermənistəndir. Burada onu da xatırlamaq yerinə düşər ki, Ermənistən Azərbaycanla Gürcüstəni savaşıdırmağa çalışması ilk dəfə deyil. 2017-ci il yanvarın 11-de "panarmenian.net" saytında dərc edilmiş "Azərbaycan təqribən 1000 hektar ərazini işğal edərək Gürcüstəni ərazisində dayaq məntəqələri qurub" sərəvhəli material buna sübutdur (http://www.panarmenian.net/rus/news.php?id=26929#.XccFpDMzbIU).

XXI əsrde, hər hansı informasiyanın elçatan olduğu şəraitdə öz məglubiyyətini müzəffər qələbələr kimi qələmə vermek cəhdələri üstündə dayandığı budağı kəsməyə bənzəyir.

Nəsimi rayon məktəbliləri “Ölkəmizi tanıyaq” tur-aksiyasına çıxdı

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, 13-16 noyabr 2019-cu il tarixlərdə “Ölkəmizi tanıyaq” devizi ilə yeniyetmələrin respublikamızın müxtəlif rayonları ilə tanışlığı üçün növbəti maarifləndirici tur-aksiyası təşkil olunub. Tur-aksiyasına qoşulan Nəsimi rayon məktəbliləri Gəncə-Şəmkir - Göygöl rayonlarına səfər edib.

Tur-aksiyası ilə bağlı Nəsimi rayon məktəbliləri ilə rayon icra hakimiyyətində məktəb direktorlarının, valideynlərin, veteranların və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirakı ilə görüş keçirilib. Görüşdə çıxış edən Nəsimi rayon icra hakimiyy-

yetinin başçısı Asif Əsgərov şagirdlər turun məqsədi barədə məlumat verərə bildirib ki, ölkə başçısı İlham Əliyevin genç nəslin tərbiyesi, onların savadlı, vətənpərvər böyüme si və fiziki inkişafı istiqamətində gördüyü işlərdən danışaraq, bu kimi turların təşkilindən həmin tədbirlər çərçivəsində olduğunu vurğulayıb: “Ölkə Prezidenti İlham Əliyevin qətiyyəti və iradəsi ilə respublikamızın dinamik sosial-iqtisadi inkişafi, gündən-günə abadlaşan regionların, şəhər və rayonlarımızın yeniləşən siması ilə şəhər məktəblilərinin yanından tanış olması onlarda xüsusi təəssüratlar yaradacaqdır”.

A.Əsgərov Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təhsilin, sehiyyənin, mədəniyyətin, idmanın inkişafına, ekologiyanın qorunmasına diqqəti, hər il ölkə vətəndaşlarının pulsuz müayinəyə cəlb olunması, şəhid və əlil ailələrinə, qacqın və məcburi köçkünlərə, azzəminatlı ailələrə, internat və qocalar evlərində yaşayarlara qayğısını xüsusi vurğulayıb. Rayon rəhbəri bildirib ki, tur-aksiya zamanı məktəblilərin Gəncə şəhərində Qədim Qala divarlarına, Nizami Gəncəvinin məqbərəsinə, Nizami Gəncəvi adına mərkəzə, Cavad xan Məqbərəsinə, Cümə məscidinə, Şah Abbas məscidinə, Xan bağına, Amfiteatra, Gəncə Dövlət Filarmoniyasına, Gəncə Bulvarına, Gəncə Avtomobil Zavoduna, Göygöl rayonunda Hacıkənd qəsəbəsi və Göygöl Milli Parkına, Şəmkir rayonunda Abidələr Parkına, İstiqlal Parkına, “Nəfis”çörək zavoduna, Şəmkir Aqroparkına ekskursiyalar təşkil olunacaqdır. Həmçinin, bu şəhərlərdə Heydər Əliyev Mərkəzinə, Gənclər Mərkəzinə, Bayraq Meydanına, tarix diyarşunaslıq muzeylərinin və digər tarixi yerdərə de səfərləri təşkil olunacaqdır: “Ölkəmizi tanıyaq” tur-aksiyasında iştirak üçün rayonun orta məktəblərində təhsil alan, öz təhsili və nümunəviyyili, ictimai həyatda feallığı ilə fərqlənən 40 nəfər şagird seçilmişdir”.

Tədbirdə iştirak edən məktəblilər “Nəsimi İli” ilə bağlı şairin qəzəllərindən ibarət hazırlanmış kompozisiya və “Ölkəmizi tanıyaq” mahnısını qonaqlara təqdim ediblər. Tədbirin sonunda 3 nömrəli Uşaq-Gənclər İnkışaf Mərkəzinin kollektivinin təqdim etdiyi konsert proqramı tədbir iştirakçılarında, valideynlərdə və məktəblilərdə xoş ovqat yaradıb.

Sonda tədbir iştirakçıları xatirə şəkilləri çəkdirdilər.

Rəfiqə HÜSEYNOVA

Müxalifət icazəsiz aksiyalarla məkrli qüvvələrin sifarişlərini yerinə yetirir

AXCP-nin ardınca Müsavat partiyası da icazəsiz aksiyalarla keçirməklə, Bakı şəhərində ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa cəhd etdi. Sual yaranır, nəyə görə müxalifət daha çox icazəsiz aksiyalara və daha çox qarşılardan istəşəşlər meyil göstərir? Söhbət etdiyimiz müsahibərimizin birmənəli mövqeyi ondan ibarət oldu ki, müxalifətə xarici qüvvələr tərəfindən tapşırıq və göstəriş olduğundan, onlar pozuculuq aktları törətməyə cəhd göstərirler.

"Yurdaş" partiyasının sədri Mais Səfərli: "Müxalifət fəaliyyətini sifariş əsasında qurur"

- Bu gün müxalifətin qara niyyət güdməsində məqsəd aydınlaşdır. Yeni bu, Azərbaycanda qarşılardan istəyidir. Nəyə görə onlar, ayrılmış yerde kütłəvi aksiyalarla keçirmək istəmir? Çünkü onların sosial bazası yoxdur, onları dəstəkləyən insanlar sayı kifayət qədər deyil ki, böyük bir stadionda kütłəvi aksiyalar keçirsinler. Bunlar şəhərin six olduğu və insanların nəqliyyatdan istifadə etdiyi yerlərdə pozucu aksiyalar keçirməye çalışırlar. Demək olar ki, müxalifət döşərgəsini təmsil edən şəxslərin bu cür hərəkətləri bir müddət gündən qalmaq və cəmiyyətin diqqətini cəlb etməyə hesablanıb. Ümumiyyətlə, bu güne qədər müxalifət tərəfindən bir çox aksiyalar keçirilib, amma hər dəfə də aksiyalar uğursuzluğa düşür olub. Bu da, bir daha sübut edir ki, müxalifətin xalq tərəfindən heç bir dəstəyi yoxdur və bundan sonra da olmayıcaqdır.

Prezident Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının üzvü, SİM İB-nin sədri Anar Xəlilov: "Müxalifət gündəmdə qalmaq üçün yersiz hərəkətlərə əl atır"

- Müxalifətin xalq tərəfindən hər hansı bir siyasi dəstəyi yoxdur ki, onlar özləri üçün nə ise edə bilsinlər. Müxalifət təmsilçiləri gündəmdə qalmaq və diqqət mərkəzinə çəvirmək üçün yersiz hərəkətlərə əl atırlar. Ümumiyyətlə, bu şəxslərin bu cür hərəkətlərə əl atması, etik cəhətdən düzgün deyil. Yəni öz dövlətinə qarşı her hansı xarici dövlətlərin maraqlarından çıxış etmək və öz dövlətinə qarşı mübarizə aparmaq və o dövlətə qarşı fəaliyyət göstərmək, həm qanun-

vericiliyə ziddir, həm də etik cəhətdən yolverilməzdir. Söz yox ki, müxalifətin bu cür hərəkətlərə əl atması, heç vaxt onlara başucalığı gətirən deyil. Əksinə, onları daha da gözdən salır.

Bununla belə, onların ne etmələrindən və ne istəmələrindən asılı olmayaraq, heç vaxt həmin şəxslərin ölümü kəmizlə bağlı pozucu planları baş tutmayıb və tutmayaçdır. Ümumiyyətlə, bu kimi şəxslər belə yersiz hərəkətləri ilə gündəmə gəlmək və xarici qüvvələrə özlərini reklam etmek isteyirlər ki, qarşılığında maddi yardım alınsın. Bu isə, utancverici haldır.

TOHGMİB-nin sədri Emin Həsənli: "Sifariş olmasa, müxalifət hərəkət etməz"

- Bu gün heç kəsə sərr deyil ki, xaricdə bəzi qüvvələr var ki, həmin qüvvələr Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlara kölgə salmaq istəyir. Xarici məkrli qüvvələr öz çirkin məqsədlərinə çatmaqdən ötrü, daxildəki erməni xisəltli müxalif qüvvələrdən bir vasitə kimi istifadə etməyə çalışırlar. Yəni AXCP-nin ardınca Müsavat partiyasının da icazəsiz aksiyalarla keçirməklə, ölkədə ictimai-siyasi sabitliyi pozmağa cəhd etməsi, xarici sifarişin məhsuludur. Çünkü sifariş olmasa, müxalifət hərəkət etməz. Bu gün müxalifət düşərgəsini təmsil edən şəxslərin özləri də, çox yaxşı bilirlər ki, onlar tərəfindən keçirilən bu cür aksiyaların heç bir nəticəsi olmayıcaqdır. Çünkü xalq artıq müxalifətin yersiz hərəkətlərindən yorulub və atılan bu cür addımları da pisləyir. Yaxşı olardı ki, müxalifət bu cür yersiz hərəkətlərdən əl çəksinlər. Əks-təqirdə, bu, onların özləri üçün pis olacaqdır.

GÜLYANƏ

Kabildə partlayış olub, yeddi nəfər həlak olub

Kabildə Əfqanistan Daxili İşlər Nazirliyinin binası yaxınlığında minalanmış avtomobilin partladılması nəticəsində azı yeddi dinc sakin həlak olub, bir o qədər insan da yaralanıb.

1TV News telekanalı xəber verir ki, bu barədə nazirliyin mətbuat katibi Nasrat Rahimi bildirib. Partlayış yerli vaxtla saat 7:25-də qeydə alınıb. Yerli hakimiyət orqanları həlak olanların sayının artacağından ehtiyatlanır. Partlayış zamanı World Guard xarici mühafizə şirkətinə məxsus avtomobile ziyan dəydiyi, şirkətin dörd əməkdaşının yaralandığı bildirilir. Zərərcəkənlər arasında uşaqlar da var. Hələlik heç bir qruplaşma partlayışın məsuliyyətini üzərine götürməyi.

Müsavatçılar özlərini bir daha biabır etdilər

Arif Hacılının icazəsiz piketi ona baha başa oturacaqmış?

Məlum olduğu kimi, Müsavat partiyası BŞİH-dən mitinq keçirmək üçün yer istəmişdi və bu dövlət qurumu partyanın aksiyası üçün Lökbatan stadionunu təklif etmişdi. Lakin partyanın rəhbərliyi, xüsusilə, başqan Arif Hacılı ayrılan yerlə razı olmadığını bəyan edərək, paytaxtda ictimai sabitliyi pozmaq üçün cəhdlər göstərdi. Yəni BŞİH-in qarşısında icazəsiz piket keçirməyə çalışdı. Lakin sosial şəbəkələrdə edilən çağırışlara baxmayaq, piketə ümumilikdə 15 nəfər adam qatıldı və azsaylı müsavatçıların ictimai asayışı pozmaq cəhdlərinin qarşısını hüquq-mühafizə orqanları aldı.

Müsavat partiyasının başqanı Arif Hacılının çağırışından sonra onun səsində cəmi-cümlesi 15 nəfər səs verdi

Son vaxtlar bu kimi cəhdlərin baş vermesi arxasında dayanan məsələlərdən biri də radikalizm yolunu tutmuş müxalifətin müxtəlif xarici təşkilatlardan aldıqları sifarişlərdir. Artıq bu faktdır və danılmazlığı ilə sübuta yetirilib. Radikallara verilən sifarişin tərkib hissələrindən biri də budur ki, hətta hakimiyət onlara mitinqlər keçirmək üçün müvafiq yerlər ayırsa belə, onlar bu na etiraz etməli, məhz şəhərin mərkəzində siyasi aksiyalarının keçirilməsi tələbini irəli sürməlidirlər. Halbuki radikallara buna qədər də dəfələrlə şəhərdən kənar yerlərdə BŞİH tərəfindən təyin olunmuş yerlərdə mitinqlər keçiriblər. Bunu görən anti-Azərbaycan xarakterli xarici qüvvələr radikal müxalifətdən istifadə etməklə, mövcud ictimai sabitliyi, asayışı pozmaq üçün çirkin və məkrli planlarını işə salmağa çalışırlar. Ancaq göründüyü kimi, bu da onlarda alınır, çünki xalq kiçik və başıpozuq kütlenin, eləcə də, bu kütlenin "liderlərinin" çağırışlarını birmənəli olaraq redd edir. Nəcə ki, noyabrın 12-də Müsavat partiyasının başqanı A.Hacılının çağırışından sonra onun səsində cəmi-cümlesi 15 nəfər səs verdi...

Təşkilatın divan və məclisinə, həmçinin, başqanlığına keçirilən seckilərdəki saxtakarlıqları, sözün əsl mənasında, öz "bəhrələrini" verir

Bu, həm də onu sübuta yetirdi ki, artıq Müsavat partiyası rəhbərliyinin, nəinki ictimai rəydə, eyni zamanda, öz tərəfdarları arasında da heç bir təsir imkanı yoxdur.

Yeri gəlmüşkən, bu, Müsavat partiyasının, xüsusilə, başqan A.Hacılının son iki ayda ikinci və belə gedərsə, davamlı uğursuzluğunun bariz isbatıdır. Belə ki, partyanın növbəti qurultayında A.Hacılının və eks-başqan İ.Qəmərinin müdaxilələri, təşkilatın divan və məclisine, həmçinin, başqanlığına keçirilən seckilərdəki saxtakarlıqları, sözün əsl mənasında, öz "bəhrələrini" verir. Müsavatın sıraları sürelə seyrelir və yarpaq tökümü bir nəçə ildir ki, davam edir. Belə olan halda, bu partyanın nə başqanı, nə də adı siyasi arenada heç bir üstünlük qazanmır, əksinə, sürelə geriləyir və ya siyasi məhvə doğru irəliyir.

Beləliklə, fakt budur ki, müsavatçıların 15 nəfərlik və biabırçı icazəsiz piket keçirmək cəhdləri həm də A.Hacılıya baha başa oturacaq. Hətta onun öz postundan istəfa verməsi tələbələri də baş qaldıracaq ki, bu da, həm onun özünün, həm də bütövlükde, Müsavatın siyasi sonluğu üçün ölüm akordu olacaq.

Rövşən RƏSULOV

BŞBPİ: Bakıda yolu bağlayaraq avtomobilərə və vətəndaşlara hücum edən şəxslər saxlanılıblar

Sosial şəbəkələrdə yayılan videogörüntülerdə yolu bağlayaraq avtomobilərə və şəxslərə hücum edən naməlum şəxslər tərəfimdən müəyyən olunaraq saxlanılırlar. Bunu Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin mətbuat xidmətinin rəisi, polis mayoru Elşad Hacıyev AZƏRTAC-a açıqlamasında bildirib. E.Hacıyev qeyd edib ki, noyabrın 12-də saat 22:45 radələrində Sabunçu rayonunun Bakıxanov qəsəbəsində iki nəfər naməlum şəxsin yolu bağlayaraq oradan keçən avtomashınlara və şəxslərə hücum etmələri baredə Daxili İşlər Nazirliyinin 102 - Zəng Xidmətinə məlumat daxil olub. Araşdırma zamanı bu əməlli tərədən şəxslərin 1994-cü il təvəllüdü Eldəniz Təmrazlı və 1992-ci il təvəllüdü Şəhriyar Hadili olduqları müəyyən edilib. Onlar ərazi üzərə Sabunçu Rayon Polis İdarəsinin 13-cü polis bölməsinə getiriliblər. Hər iki şəxsin orta dərəcəli sərxoşluq vəziyyətində olmaları müəyyən edilib.

E.Hacıyev deyib ki, həmin şəxslərin əməlinde inzibati xətanın tərkib əlamətləri olduğunu görə, onların barəsində Inzibati Xətalar Məcəlləsinin 535.1-ci maddəsi ilə protokol tərtib edilərək, Sabunçu Rayon Məhkəməsinə göndərilib.

Gəncə sakının evindən bir kilogramdan çox marixuana götürülüb

Daxili işlər orqanlarının əməkdaşları narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi ilə meşğul olan şəxslərin müəyyənleşdirilərək məsuliyyətə cəlb edilmələri istiqamətində növbəti uğurlu əməliyyat tədbiri keçiriblər. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilər ki, Gəncə Şəhər Baş Polis İdarəsi əməkdaşlarının daxil olmuş məlumat əsasında keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində şəhər sakini S.Əliyevin idarə etdiyi "Lada-Priora" markalı avtomobile baxış zamanı oradan 295 qramdan artıq marixuana aşkarlanıb. Davam etdirilən tədbirlərlə S.Əliyevin evindən isə əlavə olaraq 1 kilogramdan çox marixuana aşkarlanıb göürüllər. Faktla bağlı araştırma aparılır.

Vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları demokratik idarəetmə dəyərlərinin təbliği və inkişaf gündəliyinin müəyyənləşdirilməsində önəmlı rol oynayırlar. Onlar vətəndaşların narahatlılarının eşidilməsinə şərait yaradır, qurumların şəffaflığını və hesabatlığını təşviq edir, habelə, insan hüquqları və əsas azadlıqlarını təbliğ edirlər. Həyata keçirilən siyasetlərin inklüzivliliyini və səmərəliliyini təmin etmək üçün onların hazırlanması və icrası proseslərində vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının iştirakı tələb olunur. Milli və global səviyyəli vətəndaş cəmiyyəti institutları inkişafın bir sıra aspektləri üzrə öz potensiallarını və təsir qabiliyyətlərini gücləndirmişdir. Vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları ilə əməkdaşlıq inkişafaya yardım proqramlarının əhalinin, xüsusən, təcrid olunmuş və həssas qrupları üçün nəticələrinin səmərəliliyinə müsbət təsir göstərə bilər.

BMTİP bir çox sahələrdə, o cümlədən, proqramların icrası, siyasetlərin hazırlanması və təşviqi sahəsində vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları ilə əməkdaşlıq edir. BMTİP vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının çox zaman həm inkişaf siyasetlərinin istiqamətləndirilməsində hərəkətverici qüvvə, həm de siyasetlərin icra olunmasını təmin etmək üçün müşahidəçi institut kimi çıxış etdiyini qəbul edərək, 2030-cu il gündəliyinin icrasının bütün aspektlərində vətəndaş cəmiyyətinin iştirakına dəstek göstərir. Avropa İttifaqı:

Avropa İttifaqı yaxşı idarəcilik və hesabatlılığının təmin olunmasında vətəndaş cəmiyyətinin rolunu dəstəkləyir. Vətəndaş cəmiyyətinin siyasetlərin hazırlanması və icrası proseslərində iştirakı vətəndaşların real ehtiyaclarına uyğun inklüziv və səmərəli siyasetlərin təmin olunması üçün vacibdir. Vətəndaş cəmiyyəti, daha məsuliyətli və hüquqi dövlətlərin qurulmasına töhfə verməkələ, sosial birliliyin güclənməsinə və ədalətli dayanıqlı inkişafaya gətirib çıxarırlar. O, icma əsaslı inkişafə dəstək göstərərək, habelə, əhalinin həssas qruplarının imkanlarını genişləndirərək, sabitliyin artmasına töhfə verir.

Avropa İttifaqı və BMT-nin inkişaf Programının birge həyata keçirdiyi "Əhalinin həssas qruplarının sosial-iqtisadi hüquqlarının təmin olunmasında vətəndaş cəmiyyətinin rolunun gücləndirilməsi" proqramının strukturunu iki komponentdən ibarətdir: Komponent 1.Tərəfdəş VCT-lərin təşkilati inkişafı və şəbəkələşdirilməsi VCT-lərin ölkənin inkişaf gündəliyinə töhfə vermək potensialları güclü olsa da, onlar eyni zamanda, potensialla bağlı müəyyən çətinliklərlə üzləşirlər. BMTİP tərəfdəş vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının təşkilati inkişaf baxımından ehtiyaclarını müəyyən etmək üçün potensialla bağlı ehtiyacları qiymətləndirmiştir. Qiymətləndirmənin nəticələri və tərəfdəş vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının xüsusi ehtiyacları əsasında proqram çərçivəsində altı sahə üzrə silsilə

təlimlər keçirilib: i) ictimaiyyətələqələr və təşviqat; ii) gender və Dayanıqlı Inkişaf Məqsədləri; iii) insan hüquqlarına əsaslanan ya-naşmalar; iv) monitoring və qiyamətləndirmə; v) təşkilati idarəetmə; ve vi) innovasiya və sosial müəssisələr. Bu proqram çərçivəsində, həmçinin, proqramın icrası zamanı əldə olunan təcrübələr, qarşıya çıxan çətinliklər və öyrənilmiş dərslərlə bağlı bilikləri bölüşmək üçün bütün tərəfdəş vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının şəbəkələşmə platforması qismində müntəzəm görüşlər keçirilib. Komponent 2: Vətəndaş cəmiyyəti təşəbbüslerinin icrası proqram müddəti boyunca, tərəfdəş VCT-lər Azərbaycanın müxtəlif hissələrində həssas qrupların, o cümlədən, qadınların, uşaqların və gencərin, əlliyyi olan şəxslərin, azadlıqdan məhrum edilən şəxslərin və əlvərişsiz sosial vəziyyətdə olan digər qrupların hüquqlarını təbliğ və müdafiə etmək üçün 12 layihə həyata keçirib. Söyügedən layihələr bunəşrin növbəti bölmələrində təsvir olunur. 35, 84, 2106, 2261, 5668, 220, 32, 411, 227 Siyaset sənədlərinin sayı / analitik sənədlər /, tədqiqatlar, Təlim keçmiş şəxslərin sayı, Yaşayış şəraitini yaxşılaşmış insanların sayı, icma təşəbbüsleri üçün ayrılmış kiçik qrantların sayı İnformasiya məhsullarının sayı (təlimatlar, dərsliklər, alət dəstləri, təlim resursları və s.). Pulsuz hüquqi

lər. Son beneficiarlar. Əhali Layihe tərəfdəş: Quba, Mingəçevir və Şirvan Regional QHT-lərin Resurs və Təlim mərkəzləri. Əlaqələndirici şəxs: Nailə Həşimova, nhasimova@epfound.az. LAYİHƏ MƏLUMATLARI Avrasiya Əməkdaşlıq Fondu İslahat Proqramına təsir göstərmək üçün VCT-lərin selahiyətlərinin genişləndirilməsi. PROBLEM. Azərbaycanda VCT-lər çox zaman siyaset sənədləri və büdcələrin hazırlanması prosesinə əhəmiyyətli təsir göstərə bilmir. Onlar, həmçinin, öz inkişaf, strateji və planlarını hazırlanarkən, onların əhalinin prioritətlərinə uyğunluğunu və səmərəli şəkildə icrasını təmin edə bilmirlər.

LAYİHENİN MƏQSƏDİ

Layihənin ümumi məqsədi əhalinin həssas qruplarının sosial-iqtisadi hüquqlarının yaxşılaşdırılmasında və inklüziv cəmiyyətin, bərabərliyin və ayrı-seçkiliyə yol verilməməsinin təşviqində vətəndaş cəmiyyətinin rolunu gücləndirməkdir. Layihənin xüsusi məqsədləri aşağıdakılardır:

a) yerli VCT-lərin sosial-iqtisadi siyasetlərin hazırlanması və icrasına təsirini artırmaq; b) əhalinin hədəf regionlarda yaşayan həssas qruplarının hüquqlarının müdafiəsinin təşviqində vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarına dəstək göstərmək; c) VCT-lər arasında vətəndaş iştirakının təmin edilməsi ilə bağlı

Azerbaijan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin Inkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

KIVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin Inkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları və insan haqları

yətinin rolunun gücləndirilməsi" proqramı çərçivəsində yerli vətəndaş cəmiyyəti təşkilatları tərafından icra olunmuş 12 layihə barədə məlumatlar yer alır. Bu mövzuda nəşr olunmuş kitabda layihələrin nəticələrinin təsvir olunması ilə yanaşı, insan hüquqları, bərabərliy və ayrı-seçkiliksiz mühitin təbliğ və müdafiə olunmasına yönələn təşəbbüslerin uğur qazanmasında vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının oynadığı dinamik və coxtərəfli rola xüsusi diqqət yetirilir. "Əhalinin həssas qruplarının sosial-iqtisadi hüquqlarının təmin olunmasında vətəndaş cəmiyyətinin rolunun gücləndirilməsi" proqramının strukturunu iki komponentdən ibarətdir: Komponent 1.Tərəfdəş VCT-lərin təşkilati inkişafı və şəbəkələşdirilməsi VCT-lərin ölkənin inkişaf gündəliyinə töhfə vermək potensialları güclü olsa da, onlar eyni zamanda, potensialla bağlı müəyyən çətinliklərlə üzləşirlər. BMTİP tərəfdəş vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının təşkilati inkişaf baxımından ehtiyaclarını müəyyən etmək üçün potensialla bağlı ehtiyacları qiymətləndirmiştir. Qiymətləndirmənin nəticələri və tərəfdəş vətəndaş cəmiyyəti təşkilatlarının xüsusi ehtiyacları əsasında proqram

/ psixoloji yardım / xidmətlər almış insanların sayı, Dolanışq şəraiti yaxşılaşmış insanların sayı (ailə üzvlərini da əhatə edir) Məlumatlaşdırıcı kampaniyalarında iştirak etmiş insanların sayı 6, Bakı, Sumqayıt, Xaçmaz, Quba, Oğuz, Qəbələ, Göyçay, Mingəçevir, Şəki, Qax, Zaqatala, Balakən, Samux, Gəncə, Şirvan, Səlyan, Lənkəran 7, Proqramın xəritəsi, Proqram nəticələrinə Ümumi nəzər, Avrasiya Əməkdaşlıq Fondu, Azərbaycan İnsan Hüquqları Müdafiə Mərkəzi, Demokratiya Monitoru, "Hüquq və Inkişaf" İctimai Birliyi, İqtisadi və Sosial Inkişaf, Mərkəzi Inkişaf Nəməne Təşəbbüs İctimai Birliyi, Interniyə Azərbaycan Konstitusuya Araşdırımlar Fondu, Mingəçevir Valideynlər Assosiasiyası, Rasiyalı Inkişaf uğrunda Qadınlar Cəmiyyəti, "Uluçay" Sosial-iqtisadi İnnovasiya Mərkəzi Yerli İdarəetməye Yardım İctimai Birliyi 8, 9, Layihənin adı: Inkişaf və idarəetmədə strateji əməkdaşlıq və əlaqələndirmə, Başlama tarixi: oktyabr, 2016, Başa çatma tarixi: may, 2018, Bütçə: 123, 080 avro. Layihənin icra olunduğu yer: Quba, Xaçmaz, Mingəçevir, Şirvan, Hədəf qruplar: VCT-lər, QHT Resurs mərkəzləri, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, bəlediyə-

bacarıqları inkişaf etdirməklə, uzunmüddətli perspektivdə layihənin təsirinin dayanıqlılığını təmin etmək. LAYİHƏ TƏDBİRƏRİ. Layihə çərçivəsində həyata keçirilən fəaliyyətlər Bakı şəhərindən kənarada yerleşən VCT-lərə istiqamətləndirilib. Layihə ekspertləri yerli VCT-lərin və üç Regional QHT Resurs və Təlim Mərkəzinin təşkilatları potensialla bağlı boşluqlarını qiyamətləndirib və bu boşluqların aradan qaldırılması üçün təlimlər və texniki yardım təmin olunub. AƏF yerli səviyyədə VCT-lərin fəaliyyətinə engel olan əsas amilləri müəyyən etmək üçün sahə tədqiqatı həyata keçirib. AƏF regional streategiyanın hazırlanması və əlaqələndirməsi müzakirə etmək üçün 3 regional tematik seminar və 3 tematik əlaqələndirmə görüşü təşkil edib. AƏF, həmçinin, VCT-lər üçün vətəndaş iştirakının təmin etdirməsi ilə bağlı bacarıqlara dair təlimat kitabçası hazırlanıb. Layihə yerli VCT-lərin 35 təşkilatı bir araya getirən Inkişaf və İdarəetmədə strateji əməkdaşlıq və əlaqələndirmə, Başlama tarixi: oktyabr, 2016, Başa çatma tarixi: may, 2018, Bütçə: 123, 080 avro. Layihənin icra olunduğu yer: Quba, Xaçmaz, Mingəçevir, Şirvan, Hədəf qruplar: VCT-lər, QHT Resurs mərkəzləri, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanları, bəlediyə-

mətə VCT-lər arasında rüblük görüşlər keçirir və VCT-lərə yeni təşkilat, şəbəkələşmə, siyaset tedqiqatı və təşviqat imkanları və resurslarına çıxış əldə etmək imkanı verir. Bununla yanşı, Layihə VCT-lərin həyata keçirdiyi doqquz kiçik miqyaslı layihəyə maliyyə dəstəyi göstərib. Bu layihələr su təchizatı və suvarmanın yaxşılaşdırılması, göstərilən kommunal xidmətlərin təkmilləşdirilməsi, inklüziv təhsilin, məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması və etraf mühitin mühafizəsi üzrə yerli tədbirlərlə bağlı olub. Bundan əlavə, AƏF yerli VCT-lər tərəfindən qaldırılan sosial-iqtisadi məsələlərə daha böyük ictimai diqqət çəkmək üçün ictimai maarifləndirmə kampaniyasına start verib. LAYİHƏNİN NƏTİCƏLƏRİ. Layihə 24 yerli VCT-nin layihələrin yazılması, strateji kommunikasiya, tedqiqat metodologiyaları, təşviqat, şəbəkələşmə və digər sahələrdə təşkilat potensialları gücləndirmə kömək edib. VCP və AHP-nin koalisiyası müətəmmidə topıntılar keçirək müəlumat məbədiləsi, yerli məsələlərin müzakirəsi və yeni təkliflərin irəli sürüləməsi üçün əlverişli platforma təmin edir. Yerli VCT-lər tərəfindən icra edilmiş kiçik miqyaslı layihələr icmalara müxtəlif dövlət xidmətləri-

nin göstərilməsindəki müəyyən çətinliklərin aradan qaldırılmasında köməklik göstərib. İcməli suya çıxış imkanı və onun keyfiyyəti ilə bağlı tədqiqat və Mingəçevir Regional QHT-lərin Resurs və Təlim Mərkəzi tərəfindən görülmüş təşviqat işləri məsələni yerli və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının diqqətinə çatdırmağa kömək etmiş, Mingəçevirdə su təchizatının yaxşılaşdırılması ilə bağlı verilmiş Prezident Sərəncamı bu sahədə mövcud problemlərin həllinə imkan verəcək. Yerli "Aran" İnsan Hüquqları Mərkəzi Şirvan şəhərində yaşayış binalarının baxımı və təmirinə məsul olan yerli orqanların işinin standartlaşdırılmasına önemli töhfə verib və bu, həmin orqanların dövlət və ictimai monitoringini daha da şəffaflaşdırıb. "VCP-AHP" platforması QHT-lərin sosial problemlərin həlli ilə bağlı yeni təşəbbüslerinə açıqdır. Biz dövlət orqanlarının fealiyyətinə ictimai nezaretin etirilməsində QHT-lərlə əməkdaşlıq etməyə hazırlıq". Vahid Həsənov Sabirabad RİH başçısının müavini "Yerli QHT-lər üçün keçirilmiş təlim və seminarlar, təşkilatımız üçün kifayət qədər faydalı olub.

VAHİD ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

BSU-da "Avro-2020 Könüllülər Programı"nın təqdimatı keçirilib

Bakı Slavyan Universitetində Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyyası tərəfindən futbol üzrə Avro-2020 Könüllülər Programı"nın təqdimatı keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan CBC-nin aparıcısı Əmine Kazımova Avropa çempionatının tarixi və bununla bağlı maraqlı faktlardan danışdı. Tədbirdə çıxış edən könüllülərin ümumi rehbəri Yusif Veliyev və könüllülük fealiyyətinin cəmiyyətdə vacibliyi haqqında tələbələrə geniş məlumat verib.

Sonda "Avro-2020 Bakı Könüllülük Programı"nın səfiri Taleh Yüzbəyov çıxış edərək, tələbələrlə səmimi söhbət aparıb və onların könüllülük programı ilə bağlı suallarını cavablandırıb. BSU-nun tələbələri təqdimatla yaxından maraqlanıb və könüllülük programına qoşulmaq istədiklərini bildiriblər.

ZÜMRÜD BAYRAMOVA

ELAN

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Biologiya ixtisası üzrə IV kurs tələbəsi İsmayılova Günel Namiq qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Təhsildə Sosial-psixoloji xidmət ixtisası üzrə III kurs tələbəsi Mustafayeva Güney Baba qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

Yasamal RPİ tərəfindən İsgəndərova Klara Tahir qızına verilmiş şəxsiyyət vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

X X X

ADPU-nun "Filologiya" fakültəsinin IV kurs tələbəsi Cabayılı Qələmnaz Cabir qızının adına verilmiş tələbə biletini itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavini:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

Ses

Son sahifə

14 noyabr

"Ölkəmizi tanıyaq" devizi altında Qaradağ rayon məktəbliləri qərb bölgəsinə səfər edib

Dünən "Ölkəmizi tanıyaq" devizi altında Qaradağ rayon məktəbliləri Qərb bölgəsinə səfər edib. Səfərdən öncə, məktəblilər rayonun mərkəzində ucaldılan Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə gullar düzərək, əziz xatirəsini yad ediblər.

Lökbətan qəsəbəsində yerləşən Heydər Əliyev Mərkəzində rayon icra hakimiyyətinin əməkdaşlarının, ziyanlıların, məktəb direktörlerinin, valideynlərin iştirak etdiyi tədbirdə Qaradağ rayon icra hakimiyyəti başçısı Süleyman Mikayılov çıxış edərək bildirib ki, Azə-

baycanın orta ümumtəhsil məktəblərinin 9-11-ci sinif şagirdlərinin "Ölkəmizi tanıyaq" devizi altında vətənimizin müxtəlif bölgələrinin maarifləndirici tur-aksiyalarının təşkil olunması, artıq ənənə halını almışdır: "Layihənin əsas məqsədi şagirdləri ölkəmizin müxtəlif bölgələrinin müasir həyatı, tarixi, mə-

dəni irsi, adət-ənənələri, özünəməxsus xüsusiyyətləri, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin qurub-yaratdığı müstəqil Azərbaycanın nailiyətləri ilə yaxından tanış etmək, Prezident İlham Əliyevin qətiyyəti və iradəsi ilə respublikamızın dinamik sosial-iqtisadi inkişafı, gündən-günə abadlaşan şəhər və rayonlarımızın yeniləşən siması barədə gənclərdə əyani təsəvvür yaratmaqdır." S.Mikayılov onu da vurğayıb ki, tur-aksiya çərçivəsində 13-16 noyabr tarixlərində Qaradağ rayonundan olan 40 məktəbli Gəncə-Şəmkir-Göygöl istiqaməti üzrə səfər edəcək və eyni zamanda, tarixi məkanlarla, yeni tikililərlə

yaxından tanış ola biləcklər: "Gəncə şəhərində Qədim Qala Divarları, Gəncə Tarix-Diyarşunaslıq Muzeyi, "İmamzadə" Kompleksi, Nizami Gəncəvinin Məqbərəsi, Şəmkirde "Orta əsr Şəmkir şəhəri", Alman kilsəsi, "İstiqlal" Parkı, Göygöldə Heydər Əliyev Mərkəzi, Bayraq Meydanı, Göygöl Milli Parkı və digər məkanlara ekskursiya şagirdlərin yaddaşında silinməz iz qoyacaq".

Tədbirdə çıxış edən müəllimlər, valideynlər, məktəblilər ölkə başçısı İlham Əliyevin və Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın onlara göstərdiyi diqqət və qayğıdan memnun olduqlarını bildirib və gənc nəsil üçün yaradılan şəraitdən söz açıblar.

Sonda məktəblilər rayon icra hakimiyyətinin əməkdaşları, rayon ictimaiyyəti, müəllimlər və valideynlərin iştirakı ilə Gəncə, Şəmkir və Göygöl istiqamətində təntənəli şəkildə yola salınıblar.

R.KAMALQIZI

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.**

**Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

Redaksiyanın mövqeyi ilə müellifin mövqeyi üst-üstə düşməye bilər.

**Qəzet "Ses" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələrin "Azərbaycan" nəşriyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAC, SIA və AZADINFORM informasiya agentliyklərinin məlumatlarından istifadə olunur.**

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600**